

Tomislav WITTENBERG
Požega

UDK 929.52(=112.2)"16/19"

Osam generacija Thallera

Požega kao odskočna daska

U povodu 370-te obljetnice rođenja
Paula Josefa Thallera

Prikupljajući građu i pišući o Nijemcima i Austrijancima u hrvatskom kulturnom krugu autor zaključuje da se o nekim obiteljima ne može pisati skraćeno u dvije ili tri rečenice, već da oni zaslužuju navođenja svih bitnijih njihovih ostvarenja. Zato se u ovom radu predstavlja obitelj za koju postoje zapisi od više od četiri stotine godina, a svaka je generacija, a i pojedinac, markantni predstavnik svoga vremena. To je obitelj Pavla Thallera i njegovih potomaka. Radi se o ne samo tako brojnoj, nego i dugovječnoj obitelji, a više njih su napose znameniti.

Kako se radi o obitelji koja je obilježila preko tri stoljeća i dobrano zakoračila u četvrto, kroz tih osam generacija s preko dvije stotine osoba, više mjesta od svog rodnog Thala i Linza preko Požege, Osijeka, Zagreba, do New Yorka, Londona i Novog Zelanda, a i danas su još brojni, autor kombinacijom opisivanja i navođenja sagledava prilike pojedinaca u kojima su živjeli i radili te njihovi doprinosi Požegi.

Kroz opisano razdoblje osam generacija Thallera ne svjedoče samo ukopi u kripti današnje katedrale, kameni i granitni spomenici i grobnice, diplome i povelje, sačuvane listine, dokumenti, fotografije, "eminensi" u svemu, prvi diplomirani farmaceut (ne samo u Požegi nego i u Hrvatskoj), prvi poštar, napredni vinogradar, članstvo u udrugama i promicanje kulturnog gospodarskog i svakog drugog napretka. O njima potvrđuju i danas uvjerljivo govore o njihovoj izuzetnoj ulozi njihova djela, kao materijalna i duhovna kultura širih razmjera, da se i u novim sredinama mogu brzo i uspješno snaći i odgovoriti novim izazovima.

Uvod

Prikupljajući građu i pišući o Nijemcima i Austrijancima u hrvatskom kulturnom krugu zaključio sam, da se o nekim obiteljima ne može pisati skraćeno u dvije ili tri rečenice, već zaslužuju navođenja svih bitnijih njihovih ostvarenja. Zato sam do sada posebno obrađivao dvije požeške obitelji: Scholla i Lehrmana. Redoslijed sam odabrao prema raspoloživom materijalu, vodeći računa o obljetnicama. Pomalo je otužno na kraju, kada se neke javljaju samo u određenom vremenskom razdoblju i nemaju potomaka. Svakako, da su i te obitelji ostavile duboki trag tom razdoblju, ali njih više nema u Požegi. Posebno me je zainteresiralo često navođenje u dokumentima prezime Thaller, ali isto tako i više imena pa sam morao detaljnije istražiti o komu se zapravo radi. Primjera radi, bilo je više "Vatroslava, Ignaca, Ignjata" i dr. i svakako je trebalo pobliže odrediti ne samo o kome se radi već i o vremenu u kojem je živio i djelovao. Zato sam za ovu priliku obradio porodicu, za koju postoje zapisi od preko četiri stotine godina, a svaka je generacija, a i pojedinac, markantni predstavnik svoga vremena. To je svakako obitelj Pavla Thallera i njegovih potomaka. Radi se o ne samo tako brojnoj, nego i dugovječnoj obitelji, a više njih su napose znameniti. Bilo je više, svakako dobronamjernih sugestija, kako ih razvrstati, dali davati naznake vremena za pojedine osobe u kojem su vremenu živjele, koje su povijesne istine toga vremena, da li ih svrstati po stoljećima, kako su pratile tehničko-tehnološke procese, napose važno za Požegu nedostatak prometnica, duljinu putovanja, kočije, vlakovi, rasvjeta: svijeće, acetilen i napokon struja, urbaniziranje i uređenje grada, prometnica i ulica, zdravstvene zaštite, haranja bolesti koje su danas nezamislive ne samo u Slavoniji - malarija i dr., struktura stanovništva i td. Isto tako, kako valorizirati zapise ili biografske podatke, koje su pisala djeca pokojnih? Kako se radi o obiteljima, koje su obilježili preko tri stoljeća i dobrano zakoračili u četvrto, kroz tih osam generacija s preko dvije stotine osoba, više mjesta od svog rodnog Thala i Lienza preko Požege, Osijeka, Zagreba, do New Yorka, Londona i Novog Zelanda, a i danas su još brojni, to sam morao opredijeliti se za jedno kombinirano opisivanje i navođenje. Isto tako nisam se mogao držati maksime da svakom dam jednak prostor, jer količina teksta ne ukazuje na značaj pojedine osobe, već kod svake osobe sam navodio kako raspoložive zapise za bolje sagledavanje prilika u kojima je živio i radio, jer tako nisam morao neke podatke više puta ponavljati. Kod pisanja bilo je i dosta otežavajućih okolnosti, jer su sada Thalleri raspršeni diljem svijeta, zatim da je prošlo dosta vremena da nisu više prisutni u Požegi u tolikom broju kao prije, a olakotne, što su se sami pobrinuli da dosta istraže i zapišu o svojim precima. Tako je već istraživao Pavlov unuk Filip, pa Filipovi sinovi Vatroslav i Emanuel, po pričanju i viđenju zapisao Stjepanov sin Albin. Nikolin sin Emanuel dao se u detaljnija istraživanja i sastavio rodoslovlje obitelji. Netom preminula Tatjana Thaller Former se ponajviše angažirala da se sakupi što više dokumenata, ali i da se okupe živući Thalleri u Požegi, nažalost do toga nije došlo. Zato u uvodu najprije želim njima zahvaliti i odati priznanje na trudu i revnosti da nešto

zapišu, ali isto tako da i druge potaknu na istraživanja i zapisivanja. Isto tako dugujem veliku zahvalnost svima koji su mi pomogli u prikupljanju dokumenata, fotografija, zapisa i dr. za ovu monografiju: Prim. dr. sc. Nikici Thaller, prof. dr. sc. Vlatku Thaller, mr. Miroslavu i Marti Lojen, Višnji Bedenko, Juliju Thaller, Zrinki Thaller- Ćurčinski, akademiku Željku Reiner, dr. Viktoru Thaller i Kamilu Thaler. Od velike koristi bili su i radovi o Thallerima dr. Snježane Paušek-Baždar, kao i dio njene korespondencije s Tatjanom Former Thaller i nekoliko fotografija, koje mi je svesrdno ustupila i na čemu joj se najtoplije zahvaljujem. Kako ima Thallera, Thalera ili Talera u Hrvatskoj, a koji nisu obuhvaćeni ovim rodoslovljem, to sam izdvojen i njih naveo.

Posebno mi je drago što u svojoj sedamdesetoj godini mogu dostojno obilježiti jednu godišnjicu tako značajne obitelji kao što je Thaller, a da tu radost mogu podijeliti sa svima koji se spominju u ovoj monografiji, kao i gradu Požegi i županiji Požeško-slavonskoj. No zato je najprije potrebno utvrditi odakle dolazi Pavao Thaller, što je tada bio i odakle su mu preci.

Preci

Navedeni preci Pavla Thallera svi su živjeli u Lienzu. O njima se našlo zapisano:

Matthäus Daler, rođ. 15..?, ime supruge Luzia.

Christian Daler, rođ. 1601., vj. 18.1.1625. s Anna zu Gruberaf Glanz, od oca Christofa zu Gruberauf Glanz i Barbare. Josef Thaller, rođ. 1592., vj. se 26.4.16.. s Magdalenom Kerstenbergerin, kćeri Martina i Petronille. Johannes Thaller, rođ. 31.10.1657., vj. se 16.2.1683. s Evom Putzen-Bacherin, kćeri Adama Putzenpacher i Ursule Oberhubberin. Josef Thaller, rođ. 4.10.1688., vjenčao se 19.10.1716. s Maria Mülletin, kćeri Mathiasa Müllet i Barbare Busenbacherin. Petrus Thaller, rođ. je 1717., vj. se 1.10.1736. s Ursulom Gertrudom Messnerin, kći Jakova Messner i Catharine Reiterin. Ovaj podatak o vjenčanju unosi pomutnju prema evidenciji rođenja Pavla. Do sada se upisivala 1737. (godina po vjenčanju) ali je prema evidenciji isus. reda u Rimu rođen 1735. Bilo kako, požeški Thalleri prema tome potječu iz Tirola - dakle Tirolci su i pripadaju njemačkom plemenu Bavaraca. U dolini gdje izvire rijeka Drava (Pusterthal), a na željezničkoj pruzi Maribor - Franzensfeste jest jedno malo selo - Thal. Tu su živjeli i kako se vidi iz zapisa prezivali se Daler pa su slijedom toga i prozvani Thaller. To je selo udaljeno od kotarskog mjesta Lienz cca 20 kilometara i dakako da je čitav život kotara bio vezan za sjedište oblasti upravnih i sudbenih. Petrus Thaller bio je imućan i slobodan čovjek. Prema predaji imao je mnogo djece, šest sinova. Svu je svoju djecu školovao pa prema tome i svoga sina Paula. Zadnji potomak u Lienzu koji je bio vlasnik "Thallerhofa" je Anna Thaller (4. 2. 1769.- 23. 1. 1833.). Bila je neudana. Otac joj je bio Jakob Thaller, a majka Marija rođ. Posseuner. Jakob Thaller je po svojoj prilici brat Pavla Thallera. (Ove podatke o precima najprije je prikupio dr. Vatroslav Thaller, a zatim provjerio i nadopunio dr. Lujo Thaller, sen.).

Za izumiranje jedne obitelji u rodnom kraju, koja je imala tako puno muških potomaka, Albin Thaller opet zaspisuje, da se moramo sjetiti i toga, da su tada nastali veliki ratovi protiv Prusa (Friedricha II.) i kasnije protiv Francuza pa protiv Napoleona osobito - mnogo je Tirolaca poginulo i prigodom narodnog ustanka u Tirolu protiv Francuza pod Andrijom Hofer (1809.g.), gdje su Tirolci strašno bili uništavani od Francuza. Tom prilikom poginuli su i mnogi muški članovi obitelji Thaller iz Lienza. Za samu obitelj je važno mjesto Lienz jer se tamo rodio Pavao Thaller, koji je osnovao obitelj požeških Thallera, a onda su njegovi potomci bez obzira da li se danas pišu kao Thalleri, Thaleri ili Taleri, ne samo u Požegi ili Hrvatskoj, već i diljem svijeta. Radi bolje predodžbe recimo, da je Lienz grad u istočnom Tirolu, leži na ušću Isele u Dravu u slikovitom kraju nedaleko granice Koruške, na željezničkoj pruzi Maribor - Franzensfeste - gdje je i polazna točka za izlete u Tauer Alpe i Dolomite. Istočno od Lienza je bogaz (uski prolaz - klanac) tzv. Lienzerklause na Dravi.

1. Rodočelnik generacija Pavla Thallera

I. 001. Paul Josef Pavao Thaller

Prvi izučeni kemičar i ljekarnik u Požegi i utemeljitelj pošte u Požegi

Rođen je 30. lipnja 1737. (28. rujna 1735.?) godine od oca Petrusa i majke Ursule Gertrude (Messnerin) u Lienzu - Tiro, iz kraja Pusterthala. (Držim vjerodostojnijim navedeni podatak o rođenju jer mu se otac oženio godinu dana ranije, kao i samo ime Paul jer je 29. lipnja sv. Petar i Pavao.) Tamo je bio dvorac "Thallerdorf" koji je po izumrcu porodice Thaller prešao u državno vlasništvo, a onda ga kupuje bogata porodica Reitera. S petnaest (osamnaest) godina (1753.) Pavao stupa u nauk u ljekarnu dvorskog ljekarnika Johanna Ignaca Wilima pl. od Lemnena i Linnsenburga u Innsbrucku. Ta je apoteka bila u vlasništvu navedene porodice od 1657.- 1833. godine. Radila je tu apoteka i poslije sve do 1991. godine, kada valda nije više bilo apotekara koji bi je vodio. Stari namještaj i oprema apoteke prodani su tada Schweizerisches Pharmazie-historische Museum (Apothekenmuseum) u Baselu.

Innsbruck je od 1420. godine prijestolnica pokrajine Tiro u Austriji, a od 1670. godine ima Sveučilište. Nakon šest godina nauka 15. travnja 1759. Paul je primio diplomu tironcija, koja se dobivala za položeni ispit ljekarničkih studija. Listopada iste godine odlazi u Beč gdje stupa u isusovački red i dvije godine naukuje u novincijatu sv. Anne. 1765. godine boravi u Trnavi, vjerojatno kao suplent ili profesor na tamošnjem sveučilištu.

Paul dolazi u Požegu 1766. godine, gdje su ga isusovci postavili za laikus provizora svoje apoteke, koja se nalazila u zgradi isusovačkog kolegija. Već samo po sebi postavlja se pitanje, kako i zašto dolazi svršeni ljekarnik upravo u Požegu, kako se tada govorilo na samu nesigurnu granicu s Otomanskim carstvom. O tome nema opet zapisanih dokumenata osim predaje. I kako je to zabilježio praunuk Albin, to je bilo ovako. Pavao je rado igrao karte pa je u svojoj sobi s jednim kolegom igranje

karata nastavio i poslije 9 (21) sata, kada su svi morali ići spavati, a svjetla su morala biti pogašena. Rektor samostana je marljivo pazio na red i disciplinu - pa je tako jedne noći iznenadio Pavla i njegovog kolegu pri kartanju. Nakon provedenog uobičajenog postupka - kaznio je obojicu tako, da im je oduzeo lojanice, a ubuduće nisu više mogli dobiti iste od ekonoma. I rektor je sasna dobro pravio konkluziju, da kada ne budu imali svjetla, neće se moći ni kartati! Tako rektor - ali Pavao ne - on se je kao magister pharmacije bavio mnogo kemijom i napravio si je umjetno svjetlo (valjda pomoću phosphora) i udri opet po kartama. Jedne noći opet rektor obilazeći samostanskim hodnikom primjeti intenzivno svjetlo kroz ključanicu vrata Pavlove sobe. Ušavši u sobu zatekne ih ponovno kod kartanja pa je radi toga bio tako ojađen, da ih je prijavio provincijalu, a ovaj generalu reda u Rim. General reda kaznio je kolegu Pavlovog time, da ga je premjestio u isusovački samostan na Azorima, gdje je i umro. Odatle je Pavlu u Požegu poslao jedan kokosov orah, koji se čuvao kao obiteljska uspomena uvijek kod najstarijeg sina - a zadnji ga je dobio dr. Vatroslav Ignjat Thaller od svog oca Filipa. To je bila za Pavla velika kazna, kada je bilo opće poznato, da su turski razbojnici iz Bosne često provaljivali u Slavoniju te robili i palili sve što stignu. No zapovijed generala morala je biti izvršena i tako se Pavao obreo u Požegi, gdje je kao magister pharmacije vodio apoteku u samostanu. Ljekarna u Požegi se prvi puta spominje u izvješću o ekonomskom stanju i prihodima isusovačkog kolegija, kojeg je 1770. podnio rektor Josip Percajić Hrvatskom kraljevskom vijeću i u kojem se kaže: "Ljekarna otvorena na želju grada i radi skrajnje potrebe požeške županije i susjedne krajine, osim što opskrbljuje lijekovima kolegij i mnoge siromahe i uzdržava sama sebe, nosi 100 forinti. Ta je ljekarna imala znatnu ulogu ne samo u požeškoj županiji već i u Slavonskoj Hrvatskoj, jer su ljekarne bile vrlo rijetke. Uz to, u doba kada je Thaller vodi ona postaje poznata kao izuzetno dobro opremljena. Uz ovaj izvještaj imamo i stariji materijalni dokaz: "veliki brončani mužar - avan" za usitnjavanje - tucanje krutih stvari potrebnih u ljekarni, težak 44,50 kg. Avan je nalik na zvono. Na njegovom donjem dijelu urezan je tekst: "Apotheca collegii posegani anno 1756. Graz". Pored toga nalaze se na njemu i usječene insignacije IHS te M (Maria). Kako je avan s vremenom pukao, dadoše ga kasnije okovati u željezne obruče. Od isusovaca je prešao u ljekarnu Pavla Thallera i svih njegovih nasljednika, izvršujući svoju dugotrajnu laboratorijsku službu, dok ne dođe jednom na počinak, ravno nakon 175. godina. Taj se mužar čuva u Institutu za povijest farmacije u Zagrebu.

Što se tiče broja stanovništva dakako da nema vjerodostojnih podataka za baš interesantne godine koje bi nas zanimale. Zato ćemo navesti one s kojima raspolazem, a to je, da je Požega 1746. godine (dvadeset godina prije dolaska Paula u Požegu imala 226 samih katoličkih kuća s 1356 duša, cijela župa Požega iste godine 526 kuća, a 1769. godine bilo je u župi 705 kuća s 4138 duša. Čitava Požeština tada je imala 2516 kuća s 21253 stanovnika. Iako se broj stanovnika povećavao u Požegi pa 1784 ima 414 kuća s 2002 stanovnika, 1804. smanjuje se broj kuća na 371 s 1672 stanovnika. Pravo

stanje možemo pratiti od 1857. godine (znači za Ivana i Filipa), kada Požega broji 2227 stanovnika, a cijela Požeština 34426 stanovnika.

Nova župna crkva Sv. Terezije Avilske (sada katedrala) građena je od 1756. do 1763. godine. Do tada je bila župna crkva Sv. Filipa i Jakoba u Vučjaku (vodili je franjevci), a za nju je izaslanik zagrebačkog biskupa Đuro Dumbović 10. srpnja 1756. u svom nalazu zapisao: "Crkva sv. Filipa i Jakoba jest od drveta, a oko nje jest gradsko groblje, pa je sramota da je ograđeno prutom. Sama crkva nalikuje uostalom više razbojničkoj špilji, negoli crkvi, jer je odasvud otvorena i bez prozora, a krov prokisava i blizu je propasti".

Iz izvještaja županije Požeške od 9. siječnja 1770. vidljiv je broj škola i učitelja Požeštine: U Požegi 1758. spominje se pučki učitelj Antun Pužević. A Gradska narodna škola (Urbana shola nationalis) utemeljena je 1. 11. 1777. U Pleternici je bio Josip Balog pisar, koji je ujedno vršio i službu učitelja. U Ruševu je isto tako pisar Đuro Jagodić vršio službu učitelja. U Kaptolu je pred više godina učitelja Vida Tičaka postavio Ivan Paxy, zagrebački biskup. U Cerniku je bilo povjereno Franjevcima da uče djecu. U Brestovcu je obučavao mladež misionar, koga su poslali požeški isusovci. U Mitrovici (Trenkovu) obučavao je mladež opet Franjevac. U Kutjevu bio je učitelj Grgur Kvaternik ujedno i zvonar. U Sesvetama je bio učitelj Mihajlo Franković uz iste uvjete kao i u Kutjevu. Poslije 1787. školu je dobilo selo Kula (čije je selo bilo nastanjeno Nijemcima), a selo Poreč od iste godine ima privatnu školu.

Za Josipa II. 1785. godine uspostavljena je nova naučna osnova, što je doprinijelo unapređenju uspjeha u školi, kao i uvođenja njemačkog jezika.

U Požegu su došli isusovci M. Stručić i F. Grunder potkraj 1698. godine, a već naredne godine otvoren je prvi gramatički razred, u koji se upisalo više od 30 učenika. Do 1726. godine ima četiri razreda i dva učitelja. To je ustvari bila niža gimnazija. Iste 1726. godine položen je kamen temeljac za novu jednokatnu zgradu Gimnazije (danas samostan sestara milosrdnica). Viša gimnazija je od 1726.- 1757, a od tada do ukinuća isusovačkog reda 1773. Kad je ukinut isusovački red Gimnaziju od 1773. preuzimaju Pavlini, ekspavlini, svjetovni svećenici i franjevci do 1864. godine.

Veliku ulogu u razvoju zdravstva, posebno ljekarništva u Požegi imali su isusovci. Oni dolaze u Požegu 1698. godine i nastanjuju se u prvo vrijeme u staroj vojnoj bolnici. Kad je sagrađen isusovački kolegij, koji je jedno vrijeme bio i Academia Posegana, u Požegi se razvija studij filozofske i teološke struke. Od 1706. do 1709. u Požegi djeluje opat Franjo Rovis kao gimnazijski profesor, ali je u široj okolini bio poznat kao dobar liječnik. Nakon njega spominje se opet opat Ivan Sagar (Žagar). Carica Marija Terezija izdaje 1766. godine "Sanitätsverordnung" u kojem su sakupljeni svi propisi i naredbe koji se tiču postupka s okuženim osobama (tifus, kolera). O prilikama u Požegi i Požeštini možemo saznati iz zapisa putopisca Taubea i dvojice profesora iz Budimpešte Pillera i Mitterpachera 1782. godine. Na županijskoj sjednici od 1745.

zaključeno je, da se otvori mjesto gradskog fizika, a iz 1751. godine vidljivo je da je za to osigurano 200 forinti godišnje. U drugoj polovini 18. stoljeća spominje se u Požegi hospital za građane, a 1765. u računima gradske uprave spominje xenodochium. Ta se bolnica više puta premještala, zatvarala i otvarala, da bi konačno 1836. bila sagrađena nova bolnica u Vučjaku. Svakako, da jedan ili dva liječnika za cijelu Požetinu nisu bila dovoljna za neki djelotvorniji rad, o čemu je upravo odličnu raspravu napisao Vatroslav Ignjat. Kada Paul 1773. otvara ljekarnu, kao liječnik spominje se 67-godišnji Paulin, isto bivši isusovac. 1774. u Požegu dolazi obitelj Lobe koji će biti pivari pa svilari i koji su uvijek u dobrim odnosima s Thallerima. Prvi pivar - braxator u Požegi bio je 1726. godine Christophor Weizler, koji je došao da bi se udovoljilo stalnoj posadi njemačkih vojnika u požeškoj tvrđi, koji su naučili konzumirati pivo, do tada neuobičajeno piće za domaće stanovnike. Godine 1780. u Požegi ima 33 obrta s 251 obrtnikom, 60 kalfi i 42 šegrta.

Kada je 1773. dokinut Isusovački red i Pavao razriješen zavjeta i kako zapisuje Albin, naš Pavao ostade kako se to slikovito kaže na ulici. Smišljao je što treba učiniti. Počeo se spremati i htio je otputovati najprije svojemu ocu i braći u Lienz.

Apoteka k bezgrešnom začecu Bl. Djevice Marije

Kako su vodeće ličnosti grada Požege - i to gradski sudac Ignatius Vatroslav Gašljević pa veliki župan Županije požeške Antun grof Janković, zatim okolišna vlastela, naročito vlastelin Velike i Pleternice baron Janos Peterffy - uvidjeli, da će ostati bez apoteke - to oni nagovore Pavla - neka ostane u Požegi - i neka prekupi bivšu isusovačku apoteku od državne komore, a oni će mu uzajmiti potreban novac. Procijenjena vrijednost isusovačke ljekarne bila je 8. studenoga 1773. godine 3074 for. 35 nč. Pavao pristane i dozvolom carice Marije Terezije od 21. svibnja 1774. godine postane prvi požeški apotekar i osnuje prvu privatnu apoteku, koju je nazvao "Apoteka k bezgrešnom začecu Bl. Djevice Marije". Kada je postao apotekar sagradio si je kuću u bivšem isusovačkom vrtu, vis-a-vis samostana (Na početku 20. stolj. bila u vlasništvu Antuna Mullera iz Beča, a poslije vlasništvo Žige Sternberga, Hinka Kraus, i dr.), gdje mu je bila apoteka, ali i pošta prije ženidbe.

Iz samog crteža može se razabrati i sama veličina i izgrađenost trga u Požegi, kada je tu bio vrt za potrebe samostana, ali i apoteke. Za pretpostaviti je, da je Pavao kupio i dio tog vrta i tako mogao podići novu zgradu, ali i pridonio urbanizaciji trga.

Interesantne su i dvije ploče oslikane uljenom bojom, koje su svojedobno bile pričvršćene na vanjskim vratima ljekarne. Manja ploča (50x115 cm) prikazuje kako Eskulap ljekovitim napitkom oživljuje Hipolita, koji je mrtav. U tomu mu pomaže božica zdravlja Higijea, naslikana sa zmijom i zdjelicom. Na lijevoj strani ploče natpis na njemačkom, koji u prijevodu glasi: Eskulap budi ljekarijama Hipolita od smrti. Na većoj (70x145 cm) prikazan je Hipokrat kako medicinom iz bočice liječi tešku bolesnicu. Na desnoj strani ploče naslikana je otvorena knjiga s grančicom ljekovite

biljke i grčkim natpisom: Hypokrates. Ispod knjige je natpis na njemačkom: "Die Kunst des Arztes kann dem Menschen das Leben verlängern". Sve te slikarije potječu od ruke boljeg slikara 18. stoljeća, a služile su kao apotekarsko kazalo na vratima prve požeške ljekarnice, a prije toga i na isusovačkoj ljekarnici.

Pošta

Kako je ukinućem reda prestala i glasnička pošta to je Pavao o svom trošku slao svake subote jednog konjanika s poštom u Novu Gradišku, gdje je već bila uređena pošta. To mu je bila potreba prije svega za svoju apoteka radi nabave potrebnih pripravaka, ali je bilo interesa i od ostalih. Svakako, da je o pošti podosta saznao u Innsbrucku i Beču, kao načinu rada, potrebnim popratnim dokumentima, kao i prednostima kod narudžbi roba i dr. Za njegov trud i trošak za konja i jahača - plaćao mu je grad Požega i županija neku pripomoć dok nije Pavao postao pravim poštarom. Prvo je grad Požega 1781. godine donio odluku o plaćanju poštanskih usluga Thalleru, a kada je on u Budimu položio potrebni stručni ispit, dobio je Dekret od tajnog dvorskog savjetnika u Beču, komornika i vrhovnog nadzornika pošta u Austriji kneza Vaclava Paar o imenovanju Paula Thallera pravim c. k. poštarom. Tada je morao postaviti na kuću grb - dvoglavi crni orao s poštanskom trubom i natpis Kays. Postamt, a on je bio Kays. Postmeister. Pretpostavljena oblast u poštanskoj struci bio mu je Osječki pošt. ured Oberpostamt. Kako se povećavao promet pošte to nije u dvorišnoj staji na trgu držati veći broj konja, a i uredski prostori nisu bili dovoljni to gradi novu zgradu - katnicu (današnja Kanižličeva ulica) za potrebe pošte. Pavao se seli u u zgradu s poštom, a u zgradi na trgu ostaje prizemno ljekarna, a na katu Pavlova brojna obitelj. U novoj staji bilo je prostora za 14 konja, a u sjeniku dovoljno prostora za hranu.

Pavao se vjenčao 20. studena 1774. (14. veljače 1774.?) godine s Ivanom udov. suca Katarinčić, rođ. Schapka von Ehrenbach i u braku imaju četiri sina i tri kćeri.

001. Mr. ph. Pavao Josef Thaller (30.6.1737.-8.12.1800.) vj. u Pleternici s

002. Ivana (1745.- 1810.)

Ivana je bila kćerka konjičkog četovođe Csapka von Ehrenfels pleterničke vojarne. Najprije je bila udana za suca u Pleternici Katarinčića. Kada je on umro, preudala se za Paula.

II.

003. Katarina Daniela (28.8.1775.-27.3.1831.), kći Pavla i Ivane, magistra puellaris.

Bila učiteljica djevojačke škole u Požegi.

004. Vatroslav, Ignac, Andrija Thaller (30.11.1779.-24.4.1844.), sin Pavla i Ivane. Gradski sudac i ljekarnik. Vjenčao se 1809. s

005. Katarinom pl. Zengewall (1785.-20.2.1841.)

Vatroslav polazi Pučku školu i gimnaziju u Požegi i Zagrebu, a pravo i pravoslavnu akademiju u Segedinu. Vrativši se u Požegu u rodnoj kući održava i apoteku, a 1832.-1834. je namjesni sudac, a potom 1837. i gradski sudac. Oženio se kćerkom tada suca u Požegi, Carla Dragutina pl. Zengewalla - Katarinom. Zengenwali su bili rodom iz Slovačke. Za vrijeme seljačkog ustanka pod vodstvom Mone i Kocke u Ugarskoj i Sedmogradskoj oblasti, odaslan je ondašnji veliki župan županije požeške grof Szeczeny kao kraljevski komisar u Herzamanstadt, gdje je trebao sa ondašnjim glavnim vojničkim zapovjednikom generalom Conte Cavalieri djelovati na gušenju ustanka. Szeczeny je imao kao privatnog sekretara svršenog pravnika (juratora) Carla Zengewalla. Vojni zapovjednik Cavalieri imao je dvije odrasle kćeri za udaju. Da bi usrećio drugu kćer koja je htjela poći za Carla, Szeczeny je poveo svoga sekretara Zengewalla na restauraciju (izbor županijskih činovnika) importiranog plemenitaja koji razumije hrvatski. Tako je Zengenwal bio izabran najprije za suca (Judex nobilium) u Pakracu i nije više bilo zapreke da se oženi sa svojom izabranicom. Nakon što je izabran za velikog bilježnika županije požeške, preselio se u Požegu. Pored kćerke Katarine Carlo je imao i sina Franju.

Kada je Vatroslav postao sudac Ljekarnu je prodao Dienesu za 22.000 for. i 60 dukata u zlatu.

III.

006. Genoneva Veva (20.5.1810.-22.3.1885.), kći Vatroslava i Katarine.

Ostala neudata i vodila gospodarstvo i kućanstvo brata Ivana.

007. Johann Ivan Nepomuk Thaller - opat "Abbas St. Mihaely de Rudina", konzistorijalni savjetnik, sin Vatroslava i Katarine. U obitelji zvan "Muka". Rođen je 24.3.1812. godine. Zaljubivši se u mladosti u jednu djevojku iz Požege, a otac mu nije dozvolio brak s njom, od žalosti je otišao u sjemenište. Bio župnik u Davoru, Brestovcu (1849.- 1856.), a potom u Požegi župnik sv. Terezije (1856.- 1878.). Jedno vrijeme bio je i misionar u Indiji, pa je donio pričaju zlatnu cipelicu (papuču) kao dar. Bio je gradski vijećnik i narodni zastupnik u Saboru. Zapažen je njegov doprinos u obnovi pučkih škola, poboljšanju uvjeta rada učitelja, otvaranju filijale sestara milosrdnica u Požegi 1862. godine i tako su stvoreni uvjeti za školovanje ženske mladeži, ali i njege bolesnika u bolnici. Ostao je zapamćen i po nabavi novih zvona. Kroz tri godine (1871.-1874.) prikupljena su određena sredstva, a uključilo se i gradsko poglavarstvo pa je župnik zaključio s ljevaonicom Alberta Samase iz Ljubljane kupnju pet novih zvona za 1650,50 tadašnjih forinti. Zvona su bila različite veličine i složena u E dur akordu. Zaslužuje pažnju i njegova želja za osnivanjem "štednog i vjeresijskog" društva u Požegi, kao preduvjet gospodarskog razvoja Požeštine. Podržavao je i Društvo za potporu siromašnih učenika gimnazije, a i sam je darovao 1870. godine 10 forinti. Za njegova župnikovanja osnovano je DVD Požege, a on utemeljiteljni član (od osnutka) 1874. godine. 21. lipnja 1877. blagoslovio je novoizgrađenu zgradu gimnazije izrekavši

značajan govor o važnosti odgoja i obrazovanja mladeži. U slobodno vrijeme odlazio bi do pivnice Ferdinanda Kempfa u Vučjaku, gdje je uz okrepu pivom bila i šićana - streljana u debeloj hladovini. Ivan je prvi od župnika koji nije pokopan u kripti crkve nego na groblju sv. Ilije, 04. 03. 1878., gdje i dana postoji kameni križ.

008. Filip (29.4.1815.-23.2.1901.), sin Vatrosl. i Katarine, grad. sudac i kr. poštar. vj. 2.3.1840. s

009. Anna pl. Kraljević (27.10.1819.-12.4.1878.)

Filip Pučku školu i 4 raz. gimnazije završava u Požegi, 5. i 6. raz. u Zagrebu, 7. i 8. razred kod pijarista u Vacu. Već kao đak u Vacu doživio je haranje kolere u Mađarskoj i putovao je dva mjeseca iz Vaca u Požegu, vozio ga je požežanin Miško Gayer i još tri druga (Virag, Mudrovčić i Vanezaš). Pravoslavne nauke slušao i svršio u Gjuru. Počam od pučke škole pa sve do svršetka pravnih nauka uvijek je bio "Eminens". Po završetku prava dobio je 1833. mjesto pomoćnog pisara kog magistrata, a slijedeće godine kao perovodni vježbenik. Nakon smrti strica Aloisa preuzima 1839. poštu u Požegi. Sva prava vlasništva pošte od svoga strica Aloisa primio je 1842. godine Filip besplatno i to samo za sebe bez prava nasljedstva, ali ipak s pravom prodaje na drugog. Dekret koji je Filipu Thalleru izdalo u ime kralja Ferdinanda V. ugarsko kr. namjesničko vijeće u Budimu 25. siječnja 1842. glasi: "Sacratissime Caesareo Regiae et Apostolicae Majestatis consilii regii locumtenetibus Hingarici nomine Philippo Thaller decretandum: Aftefatam Suam Majestatem, eidem Postae sttionem Posega ad personom tantum, absque regalis pretii defixione, absque item haereditatis, vendicionis autem jure solum sub beneficio et in sensu b. normativi de anno 1807. benigne coferre dignatam esse, idque ipsum Eidem cun co notum reddi: ut deposito coram Postae Praefectura Eszekiensi consueto officii juramento neo adempti minoris sui partibus ad amussim et quam exactissime satisfaciat." Od 1843. Filip postade redoviti podbilježnik, a 1844. godine je začasni podbilježnik i registrator, eksakator i pregledač računa. Za apsolutizma vlada ga je imenovala tajnikom požeškog poglavarstva - Magistratssekretar. 3. ožujka 1859. Filip je zaprisegnut za tajnika gradskog poglavarstva. 1860. prigovorio je prijedlogu novog ustroja po kojem grad gubi sudbenost rasprava preko 500 fr., što je i prihvaćeno. Gradsko zastupstvo izabralo ga je 1861. godine za kapetana i prvog vijećnika. Pet godina poslije postade gradski sudac, koju je službu i čast vršio sve do 1873. 24. travnja 1862. godine počela raditi prva požeška tiskara, druga u Slavoniji, vlasnika Miroslava Kraljevića, brata Filipove žene Anne. 18. siječnja 1863. Filip izabran u privremeni odbor Hrvatske čitaonice u Požegi. 1863. Filip u povjerenstvu za izgradnju željeznice. Filip je kao gradski načelnik Požege zamolio superiora Pregla neka intervenira kod nadbiskupa Haulika da se otvori V. razred gimnazije iako je bilo svega 9 učenika. To je prihvaćeno i iz Zagreba je vraćeno tih 9 učenika u Požegu. 1870. Filip uplatio 10 for. Društvu za potporu siromašnih učenika gimnazije. Od 1873. pa sve do 1883. godine Filip je vršio povjerenjem poglavarstva i zastupstva različite gradske poslove naročito one, što su

nastali ukinućem rabote i uređenjem novoga urbarija. Uopće je sudjelovao kao gradski zastupnik kod svih znatnijih zaključaka i odredaba poglavarstva pa je u pojedinim pitanjima bio odlučan svjedok i tumač požeške gradske prošlosti. Nizom godina bio je odvjetnik "jurium inspector" okolnih vlastelinstava Brestovca, Cernika, Stražemana i Alaginaca, sekvestar vlastelinstva Kaptol za barona Riessesatallburga, te prisjednik sudbenog stola županija požeške, križevačke i varaždinske. Dugim nizom godina (1863.-1872. i poslije 1880.) djelovao je sve do 1892. godine kao saborski zastupnik grada Požege. Bio je kao takav član kraljevskog suda, te za period od 1897.- 1902. izabran za kraljevskog suca. Još 1867. odlikovan je viteškim križem Franje Josipa I., a prigodom vladalačkog jubijela počasnom kolajnom "Signum laboris fideliter peracti." Ban Khuen Hedervary poklonio mu je svoju sliku (kabinets fotografiju). Posljednje odlikovanje stiglo je baš na dan njegove smrti 23. veljače 1901. godine.

Još su neki podaci interesantni za Filipova vremena: 1854. dolazi u Požegu Wilhelm Justh i osniva pjevačko društvo. 25. travnja 1871. Privremeni odbor Streljačkog društva u Požegi kupio mjesto za buduću streljanu (danas hotel "Grgin dol"). Filip je bio utemeljiteljnim članom DVD Požega od osnutka 1874. godine, kao i članom Upravnog odbora. Filip potpisao zakladnicu za Ratarnicu, 1884. godine, u ime grada Požege, a škola je otvorena naredne godine. Filip je bio glazben čovjek, svirao je glasovir i gusle (violinu). Bio je među osnivačima pjevačkog društva (predsjednik od 1867.- 1871.), požeške knjižnice i čitaonice, vatrogasnog društva, crvenog križa, društva za potporu siromašnih učenika i dr. Može se još mirno reći da je podignuće gimnazije na višu gimnaziju njegovo djelo, jer je za to pripremio sve kako u Zagrebu, tako i u Požegi, no tada već nije bio načelnik, odnosno sudac grada Požege. Kada sada uspoređujem njegov rukopis i onaj kojim su pisana Pravila Prvog obrtničko radničkog društva u Požegi, kao još nekih pravila, pretpostavljam da je to bio lijepi Filipov rukopis. Nova zgrada gimnazije otvorena je 21. lipnja 1877. Kao vrlo obrazovana, kulturna i prijazna osoba, kretao se u najvišem društvu Požeškog kraja. Prisustvovao je kao član deputacije krunisanja Franje Josipa I. u Budimu 1867. godine. Često je bio gost kod tada najvećeg vlastelina grofa Svetića u Mitrovici (Trenkovu). Od grofice Svetić rođene Battyani dobio je jedan starovinski sat pod staklom. Taj sat grofica je upotrebljavala prigodom putovanja u kočiji, da na putu znade koliko je sati. Bio je nekoliko puta u Beču primljen u audijenciju kod cara Franje Josipa I. kamo je išao u deputaciji županije i grada Požege. Kao carski gost pozvan je na ručak kod cara. Bio je također gost mađarskog ministra predsjednika grofa Sonyay, za kojeg je pričao unuku Albinu, da kada je bio kod njega na objedu, bilo je raskošnije prostrto i etablirano sve u dvorani, gdje su jeli, nego u carskom dvoru što je vidio. Osobito je bio čest gost i u banskim dvorima u Zagrebu, gdje je bio rado viđena osoba. Filip je bio i veliki idealista - izvrstan matematičar, a pratio je razvoj svega do u zimu 1900./01., kada se razbolio. Svaka i najmanja sitnica za koju je doznao ili usmeno ili pismeno ili putem novina, vrlo ga je zanimala. Pokopao je oca, majku, sestru i svu braću osim Ladislava.

Poslije smrti supruge Anne ženi se drugi puta s Matildom Hauška, udova Renner (1835.-28. 04. 1917.)

Stoga nije nikakovo čudo što su oko 1870. godine Thallerovi bili jedni od najuglednijih požeških obitelji, koju su zvali "Sacra familia". Umro je i pokopan na groblju sv. Ilije u obiteljsku grobnicu uz ispraćaj čitavog pučanstva Požege do groblja. Anna je bila kćerka Tome pl. Kraljevića, centralnog suca županije požeške. Braća su joj bila Miroslav (župan županije požeške) i Benjamin (sudac u Bektežu), a sestre Kresencija udata za Stručića i Ljubica, udata za Pečića.

010. Matilda rod. Hauška udova Renner, iz Beča, (1835.- 28.4.1917.), druga žena bez djece

Za nju je unuk Albin zapisao da je pogubno djelovala na Filipa, raskućila ga, a sama iako je došla u Požegu bez ičega, stekla si veliki imetak. Imala je u Požegi dvije kuće, 2 vinograda, livade, oranice i u Velikoj lijepu kuću. Uz to još i srebreninu kao i ostale dragocjene stvari, kako kakova princeza. Kada se Filip pred kraj života razbolio, jednostavno ga je napustila.

IV.

011. Dr. med. Vatroslav Ignac Ognjen Karlo pl. Thaller, protomedicus - vrh. liječ. Hrvatske (24.7.1840. - 16.6.1916.), sin Filipa i Anne, vj. 22.6.1864. u Osijeku (kateheta Knitl) s

012. Terezijom (Riza) Pivacz (1839.- 27.11.1926.)

Rođen u Požegi gdje polazi pučku školu i četiri razreda gimnazije. Peti i šesti razred gimnazije polazi u Zagrebu, a sedmi i osmi u Osijeku. Poslije toga odlazi u Beč na c.k. Jozefinsku akademiju studirati medicinu. Brižnom ocu nije bio po volji studij medicine, jer to težak i naporan studij, kojemu neće moći odoljeti njegov, ne baš osobito jaki, tjelesni ustroj. Kako ga je majka podržavala u naumu, uspio je i privoliti oca. Trebalo je putovati u Beč. Pratio ga je dobri otac. Kolima su se za jedan dan dovezli do Osijeka, gdje je posjetio svoju zračnicu. Onda su parobrodom za dan i noć po Dravi i Dunavu stigli do Pešte. Četvrti su dan željeznicom doputovali u Beč. U Beču su odsjeli u hotelu "Meissl". Potražili su pukovnika Schonfelda i generalnog *kriegskomisara* Prašaka, muža kćerke Franje Zengenwala, brata majke oca Filipa, koji je u Beču bio kod ratnog ministarstva. Otac Filip se tada slabo snalazio po Beču, jer je samo jednom prije toga kratko boravio u Beču. Na putu za Beč sreli su Antu Schwartza, Požežanina, koji je godinu prije završio medicinske nauke. Schwartz je izabrao profesor Sehnek za *operationszoglinga* na svojoj klinici. Tako im je Schwartz bio vodičem po Beču na njegovo i njihovo zadovoljstvo. Veličanstven utisak na Vatroslava ostavila je opera "Rudolf van Teufel" u tadašnjem "Kartnerthor Teatru", staroj dvorskoj operi. Bila je to prva opera što ju je Vatroslav u svojem životu čuo, a ne samo on, i otac je bio ushićen. Otac se vratio kući, a Vatroslav se u Josefinum odselio.

Vojnički zapt, vojnički krevet na slami i ine nepogode prate njegov pitomački život. Uz dr. Schwartza na parobrodu je upoznao *jozefince* iz Vinkovaca: Alojza Brunnera, sina ravnatelja vinkovačke gimnazije, koji je polazio drugi tečaj, Karla Lujića, s kojim se upoznao još 1854. na parobrodu na Savi, a koji je polazio treći tečaj i s Albertom Thallerom, sinom vinkovačkog urara, koji je polazio četvrti tečaj. I Albert mu je kazao da i njegovi potječu iz Tirola pa su onda u nekakovom srodstvu. Bili su tu još: Arnold, Assanger, Josip Horvat i Leopold Mayr. Arnold i Assanger uskoro istupiše iz zavoda, a mjesto njih dođe Herman Premru, sin tada glasovita ravnatelja velike gimnazije u Zagrebu. Započela su predavanja. Bilo ih je primljeno 60 u prvi tečaj. Uz dosta poboljevanja ipak je uspio završiti studij i spadao među bolje pitomce i u pogledu napretka u naucima i u pogledu vladanja. Prvi rigoroz u Beču položio je 11. svibnja, drugi 22. listopada, treći 12. studenoga, pa 14. studenoga 1863. promoviran za Doktora medicine universe i imenovan za k.k. Oberarzta kod gradiške graničarske 8. pukovnije. Svakako da je bilo veliko veselje da nakon toliko prepreka postigne željeni cilj i da može svojoj Rizi i svojim brzojaviti radosnu vijest. Tada jednostavni brzojav stajao je 2 for. 40 n. Dopust je dobio do 31. prosinca 1863. godine, kada se trebao javiti na dužnost u Novu Gradišku. Naravno, da je kući išao preko Osijeka gdje je proboravio nekoliko dana, a onda krenuo za Požegu. Kod kuće u Požegi osim večere njemu u čast kojoj je pribivalo i mnogo znanaca, odlučio otac Filip i stric Ivan (župnik i opat) i Vatroslav, otputovati u Dugo selo kod Terezovca, da se tamo predstavi stricu Ladislavu i strini Matildi. Vozio ih je neki šijak sa svojim kolima s konjskom zapregom preko Velike, Duboke, Jankovca i Terezovca u Novo selo, gdje su proboravili dan-dva, posjetivši potom i kuma Josipa Kovačevića, župnika u Gradini. Po povratku Vatroslav malo se zadržao u Požegi i 30. prosinca navečer prispio u Novu Gradišku i odsjeo u svratištu "K crnom orlu" gdje je stanovao do proljeća, dok nije bila dovršena procedura za ženidbu. Tada je uzeo stan u privatnoj kući, tamo preselio i doveo svoju suprugu. Idila u Novoj Gradiški nije dugo potrajala. 13. prosinca 1865. rodio im se sin. Već slijedeće proljeće 1866. nagađalo se među časnicima da će doći do rata između Austrije i Prusije i nagađalo na koju će stranu stati Italija. 3. svibnja 1866. u svitanje probudi Vatroslava tutanj kola koja su prolazila pored stana. Brzo probudi suprugu saopćivši joj, da je "Ausmarsch". Tu vijest Vatroslav je brzojavio u Požegu pa odmah dođu u Gradišku majka s najmlađim bratom Emanuelom - Manom, tetka Veva čiji je Vatroslav bio ljubimac. Oprostivši se od rodbine i porodice s tri bataljuna i desetom divizijom krenuše za Staru Gradišku, gdje su se ukrcali na dva remorkera, a momčad na šlepove. Tako najprije Savom, a potom od Siska željeznicom u Italiju na front. Njegova je regimenta sudjelovala u čuvenoj bitci kod Custozze 24. lipnja 1866. Tu se Vatroslav razbolio od malarije. Povijesni podaci o toj bitci su poznati. Austrija je pobijedila Italiju i na kopnu kod Custozze i na moru kod Visa (Issa). Iako pobjednici, morali su te položaje prepustiti Talijanima. Slijedi liječenje i konačno 10. listopada kreću iz Lazzia u Peschieru, ukrcaj u vagone i pokret oko 10 sati prije podne

kući. Put već poznat, ali sada mnogo opušteniji. Ponio je sa sobom fotografije Victora Emanuela i Garibaldija za uspomenu.

Što radi bolesti, ali i obiteljskih razloga Vatroslav istupa 31. 12. 1868. godine iz vojne službe, da bi 3. 2. 1869. bio izabran začasnim fizikom županije požeške. Naredne godine imenovan je za gradskog fizika u Požegi, a od 19. 5. 1875. podžupanijskim liječnikom u Požegi. 1863. godine bio je u povjerenstvu za izgradnju željeznice. 1870. i 1887. predsjednik Hrvatske čitaonice u Požegi. Imenovan je i sudskim liječnikom. Bio je utemeljiteljni član DVD Požega od 1874. godine, kao i član Upravnog odbora. 8. veljače 1876. godine u osobitom povjerenstvu za pripremne poslove za osnutak Ratarnice u Požegi. Za njegov doprinos, zalaganje i suradnju s Prvim radničko - obrtničkim društvom Požega, Skupština istog proglasila ga je za svog počasnog člana. Na godišnjoj skupštini Prve požeške štedionice veljače 1911. godine dr. Vatroslav Ignjat pl. Thaller je izabran za predsjednika dioničkog društva. Pored ovih položaja nije zaboravio niti obiteljsko gospodarstvo na preko 30 k.j. zemlje i vinograda. Među prvim je požežanima koji su obnovili vinograde poslije peronospore. Vinograd se nalazio na brijegu Vranduku prema Vidovcima. Njegovo odlično crno vino posebno spominje Johann Nep. Scholl, kome je davao dok je bio bolestan radi oporavka mjesec dana, a uz njega i toplu juhu, koju si on kod kuće nije mogao priuštiti. Isto tako, istakao je Scholl njegovu ljudsku vrlinu, kada je odlazio na novu dužnost u Zagreb, došao se i od njega siromaha oprostiti, što je bila rijetka i nadasve plemenita gesta. Kao gradski fizik i zastupnik grada, a poslije i kao županijski liječnik, zalagao se za poboljšanje higijenskih prilika i osnutak gradske bolnice, što mu je i uspjelo. Iz 1886. godine datira i njegovo poznato djelo: "Preustrojstvo zdravstva i oskudica na liječnicima u Hrvatskoj i Slavoniji". Tu je dao opširne prijedloge o učinkovitoj organizaciji zdravstva pa je uskoro i imenovan redovitim članom i podpredsjednikom Zemaljskog zdravstvenog vijeća. To mu je omogućilo da radi na novim propisima u zdravstvu, a u tu svrhu je boravio u Austriji, Ugarskoj i Češkoj, gdje je proučavao javnu higijenu, uređenje bolnica i kupališta. Pozitivna iskustva iz tih putovanja primjenjuje u Hrvatskoj. Za tako stečene zasluge odlikovan je 1899. viteškim križem reda Franje Josipa. Slijedeće godine u svojoj šezdesetoj godini života imenovan je zemaljskim vrhovnim liječnikom i u to doba pada njegova najuspješnija djelatnost. Pored donošenja zakona o zdravstvu, on je proširio i modernizirao bolnicu u Osijeku, potom je osnovao Bakteriološki zavod i položio kamen temeljac za novu zemaljsku bolnicu na Šalati u Zagrebu. Modernizirao je i Zavod u Stenjevcu. Isto tako za njegove uprave regulirane su rijeke Zrmanja i Suvaja te lički potoci, koji su bili često izvor epidemija i malarije. Po osnutku Zbora liječnika Hrvatske, Vatroslav je jedan od najistaknutijih njegovih članova i član časnog suda tog Zbora.

Supruga Terezija je bila je u Požegi predsjed. Gospojinskog dobrotvornog društva Požega 1888.- 1893.

V.

013. Stefan Stjepan (Nova Gradiška 13.12.1865.-14.4.1871. Požega), sin Vatroslava i Terezije.

Kum na krštenju bio Carl Lobe ml., poznati i priznati pivar.

014. Nikola (28.11.1868.-7.10.1870.), sin Vatroslava i Terezije.

015. Rudolf B. Franjo (18.4.1870.- ...1910.), sin Vatroslava i Terezije. Činovnik na željeznici.

016. Štefanija Paulina Ana (8.12.1871.-1.3.1952.), kći Vatroslava i Terezije, udata za

017. Mr. ph. Koloman German, apotekar.

VI.

018. Blanka Paulina Cecilija German (9.9.1892.-1955.), kći Kolomana i Štefanije, ud. za dek. fakulteta

019. Dr. Franjo Fancev

Fancev je bio član uprave Matice Hrvatske tridesetih godina prošlog stoljeća. Hrvatska akademija (Jugoslavenska akademija) u svojoj kolekciji Građa za povijest književnosti hrvatske, knj. XII (Zagreb 1933.) izdala Dokumente za naše podrijetlo hrvatskoga preporoda (1790.-1832.) koje je "skupio i uvodom popratio dr. Franjo Fancev".

VI.

020. Elmira Ana Marija German, kći Kolomana i Štefanije, ud.

021. Dobrečić (2.9.1896.- ?)

022. Marija Terezija Olga German (22.10.1901.-4.1.1972.), kći Kolomana i Štefanije.

V.

023. Marija Ana Terezija (27.1.1873.- 8.1951.), kći Vatroslava i Terezije. Ostala na posjedu u Požegi. Pred kraj života živjela je u Beču, vjerojatno kod brata Tome vodila kućanstvo.

Matko Peić: "Barokna kuća frajle Thaller." 'Blagom uzbrdicom penješ se u Kanižličevu ulicu. Lijevo je kip sv. Sebastijana.Tu je velika barokna kuća frajle Thaller, male otmjene starice vinogradarice u bijeloj bluzi kao rascvjetala bazga, u visokim crnim cipelama sa tridesetak jamica i sa šeširom od ljubičaste slame. Njezina je koliba na svim fotografijama stare Požege, jer je bila smještena na najvišem vrhu vinogradarskog humlja - te kud god maknuo u Požegi, ona ti je bila kao bijela golubica nad glavom.'

Tako Matko onda, kada nije ni sanjao, da će mu gradski oci ispred te i okolnih zgrada proglasiti njegovim trgom i vis- a -vis te kuće preko ulice - ceste 11. 2. 2006. godine postaviti njegov brončani portret. "Barokna kuća frajle Thaller" sada je obnovljena i u njoj se nalazi Konzervatorski zavod - za zaštitu kulturne baštine. Još ranije je opet postavljen pred tu kuću portret njemu omiljenog slikara Miroslava Kraljevića. Dok sada to posmatram, razmišljam, kako Matko tada vjerojatno nije kušao dobra vina otmjene vinogradarice, jer da je, bio bi i o njima nešto zapisao. Isto tako u njegovo gimnazijsko doba dolazila je u tu kuću č.s. Ignacija (Marijana) Pukler - slikarica pa da je imao saznanja o njoj kao slikarici vjerojatno bi i to zapisao. Ovako, sada mu je pogled više prema gradskom trgu, ali ga iz nizine i ne može dobro posmatrati, a pogled mu je više usmjeren prema kući pjesnika, pisca i gradonačelnika Franje Cirakija. Vjerojatno, opet, kao da gleda što to slikarsko oko prati na toj (ili u toj) Cirakijevoj kući. Stječem dojam, kao da sada koristi priliku prisjetiti se, što bi sve još mogao zapisati, a što se sve krilo iza zidina te barokne kuće, a to ne zanima slikara!

024. Viktor Toma, satnik (26.12.1874.-22.4.1965.), sin Vatrosl. i Terezije, vj.u Beču 1.8.1900. s

025. Irena Abendroth (14.7.1872.-1.9.1932.) primadona bečke opere. Pored Beča nastupala je još u Münchenu, Dresdenu i Berlinu.

VI.

026. Ing. Josef Herman Thaller, agronom (9.9.1899.-25.1.1942.), sin Viktora Tome i Irene.

027. Franz Josef Thaller, stud. medic. i građev. poduzet. (18.8.1910.-4.1945.), sin Viktora Tome i Irene.

028. Irene Bibiana (5.1.1912.-), kći Viktora Tome i Irene, udana za

029. August Schreder, vinar i trgovac (4.10.1908.-13.7.1982.).

VII.

030. Helga Schreder (12.9.1936.-...), kći Augusta i Irene Bibiane, udana za
031. Dr. H. Lichtenegger.

VIII.

032. Sonja Lichtenegger (17.10.1969.-...), kći H. i Helge

033. Gilbert Lichtenegger (21.12.1970.-...), sin H. i Helge.

VII.

034. Ingeborg (Schreder) (21. 9. 1939. službenica, kći Augusta i Irene Bibiane, udana za

035. Otta Skrbensky (rastavljena 1974.) imali su:

VIII.

036. Gabriele (1962.- 13.2.1963.)

037. Philipp, finomehaničar (15.1.1964.-...)

038. Georg (26.3.1965.-...)

039. Hubert (19.7.1966.-...)

V.

040. Herman (Armin) Gabriel Thaller, natporučnik (24.3.1876.- 1901.), sin Vatroslava i Terezije.

041. Dr. jur. Nikola Lucijan, odvjet. i biljež. (2.12.1877.-20.12.1951.), sin Vatroslava i Terezije, vj. s **042. Štefanija barunica Rummer** (1880.- 1939.).

Nikola je osnovnu školu i gimnaziju polazio u rodnoj Požegi, a maturu zajedno s 15 kolega položio 1896. godine u Požegi. Upisuje pravne nauke na Kraljevskom sveučilištu Franje Josipa u Zagrebu i glasom absolutorija od 30. srpnja 1901. pod brojem 360 okončao pravni studij. Kako je Fakultet 1874. godine prihvatio sistem stjecanja doktorata prava na osnovu položena tri stroga ispita (rigoroza), tj. za osnovu je uzeo redove o strogim ispitima koji su vrijedili u Austriju i Ugarsku to je polaganje rigorozne moglo biti dopušteno kandidatu koji dokaže da je kao redoviti slušač završio pravno-državoslovne nauke. Nikola je tako polagao prvi rigoroz sudstvene grupe predmeta 3. svibnja 1902. godine. Na slijedećem rigorozu 30. srpnja 1903. godine je odustao i onda pauzirao, da bi konačno položio drugi rigoroz 12. lipnja 1906., a treći rigoroz 23. studenoga 1906. godine pred povjerenstvom u sastavu: prof. dr. Josip Pliverić, prof. dr. Josip Šilović, prof. dr. Julije Rorauer i prof. dr. Vinko Krišković. Svi ispitivači su Nikolino znanje ocijenili prolaznom ocjenom, a dekan Andrassy završno ovjerava jednoglasno prolazno. Poslije je bio odvjetnik i javni bilježnik.

Nakon smrti supruge Štefanije povukao se od posla u svoj ljetnikovac na Cmroku - Prekrižje (Podsljemenska zona). Ljetnikovac - Okrugla vila - projektanta Stjepana Planić 1935. godine. Bila je to vrlo eskluzivna i vrlo avangardna arhitektura - okrugla građevina (vjerojatno da podsjeća na Thallerovu kulu u Požegi?). Pretpostavlja se, da je tada tu u ljetnikovcu mogao vršiti te i takove prijevode, kao navedeni s ruskoga. Smatralo ga se naime, da je prešao u neku "mističnu fazu." Još 1944. godine MH - Čovjek i tehnika - Kulturno-filozofski eseji, objavljuje njegov prijevod eseja Berdjajeva. Prijevod s ruskog Nikolaja Berdjajeva: "Ja i svijet objekata" objavljen je tek 1984. godine (Kršćanska sadašnjost Zagreb).

Po sjećanju dr. Nikice (po njemu i dobiva ime) Nikola Thaller, bio je vrlo bolestan, slab i jeo je samo kašasto. Bila je to neka maligna bolest. Slušao je samo svoje sestre

Štefaniju i Mariju. Izgubio je onu potrebnu borbenost u životu, a napose potrebnu za njegovu profesiju. Postao je bojažljiv i izbjegavao društvo. Stanovao je u Gornjem gradu i imao ogroman vrt do Tuškanca, gdje nije bilo vruće ni u ljetu.

IV.

043. Matija (30.5.1843.-1902.), sin Filipa i Anne.

044. Ludwig Ljudevit (25.8.1846.-1902.), sin Filipa i Anne. Potajno ubijen u Osijeku kao uč. VI. raz. gim.

045. Stjepan Stevo Pavao Krunoslav Thaller (9.7.1850.-8.12.1912.) kr. pošt., sin Filipa i Anne, vj. 1888. s

046. Terezijom (Rezom) Mikolčić (12.10.1864.-22.7.1931.)

Stjepan je u pučku školu išao samo dvije godine - i onda polagao ispit za druge dvije godine i mogao se odmah upisati u gimnaziju, dakako u Požegi. Nakon četvrtog razreda gimnazije odlazi u Zagreb, gdje je bio pitomac kr. pl. konvikta. Maturirao je na gornjogradskoj gimnaziji s odlikom. Poslije mature Stjepan je molio oca da bi ga poslao na studij i on ode u Beč 1867. godine i upiše se na pravni fakultet. Tu je bio jednu godinu. Pravo mu se nije sviđjelo pa je prešao na filozofski fakultet, gdje je opet bio jednu godinu. Ali ni filozofske studije mu se nisu sviđjele i on je treće godine prešao na medicinski fakultet. Tu je ostao pet godina - no rigorozije nije položio nakon studija, nego je 1876. otišao u Srbiju kao ratni dobrovoljac, gdje je bio kao pomoćni liječnik u engleskom špitalu u Šabcu. Iza toga na poziv oca vratio se u Požegu, gdje je bio stažista kod županije. Iskusišći sve to i uvidjevši da mu to ne odgovara ode položiti ispit za otpravnika pošte. Kao takav je pobolijevao, a još ranije je prebolio dječju paralizu pa je skoro dvije godine proboravio u kolibi u vinogradu i kroz ljetu i kroz zimu. Tamo mu je bolje odgovarala klima. Poradi svoje starosti i nužnog sjedinjenja pošte i brzjava, otac Filip ustupio je mjesto svome sinu Stjepanu, a godine 1888. bude po ministru Barossu imenovan Stjepan Thaller pravim kr. ug. poštarom, tada sjedinjenog poštanskog i brzajavnog ureda. I kad je počeo raditi u pošti opet je odlazio u kolibu u vinograd pa su za to izrađena posebna mala kola, kao i konji, koji su već bili tako dobro izvježbani, da su sami znali put do kolibe i natrag. No posao u pošti doživio je mnoge promjene. Kao što je već istaknuto u Požegi je otvoren brzajavni ured pa se seli poštanski ured u Županijsku ulicu. Onda 1894. godine povezana je Požega željeznicom, koja nadalje dovozi i odvozi poštu i nije trebao više svoje "kariole" slati na sve strane. I sama Požega, ali i Požežani uvelike se mijenjaju, kada i Stjepan ulazi u zrele godine. Osnivaju se društva kojih do tada u Požegi nije bilo. Tako je 1883. godine osnovano Gospojinsko dobrotvorno društvo Požega, zatim je 1888. godine osnovana podružnica Crvenog križa, slijedeće 1889. blagoslovljene su slike Otona Ivekovića i Celestina Medovića u crkvi Sv. Terezije. 1891. "Glasnik županije požeške" izlazi kao tjednik. 1892. fotograf Weinberg iz Beča

privremeno je u Požegi otvorio “fotografski atelier” i podučava nekoliko naučnika. 1893. postavlja se spomenik fra Luki Ibrišimoviću nasuprot župne crkve. Društvo za poljepšavanje grada osnovano je 1895., kada i ravnateljstvo Ratarnice objavljuje proizvodnju i ponudu sireva pod nazivima “Sokolovac” i “Požeški prvenac”. Naredne godine 1896. Carl Dragutin Lerman imenovan je konzulom za istočni Kongo. 1897. osnovano biciklističko društvo “Lastavica”. 1899. grupa od 16 Požežana izvukla je loz sa glavnim zgoditkom državne lutrije od 30.000 kruna, a iste godine Dječaćka pučka škola postala član utemeljitelj Hrvatskog pedagoško-književnog zbora u Zagrebu. Vrijeme bacanja čičaka, provođenja većine vremena gore u kolibi nema više. Sada motri budnim okom i zbraja nova gibanja. Počelo se graditi na veliko u Požegi, došao je brzozav, treba otvoriti i telefonski ured. U Požegu dolazi prva lokomotiva i prvi putnici u vagonima 1894. godine. Gradi se više zgrada kako poslovnih tako i stambenih ili uredskih: Zgrada Dječaćke škole (1894), Djevojačke škole (1902.), Prve Požeške štedionice, Pučke banke. 1903. Franjo Trapp, gradski inženjer završio je nacrt nove suvremeno opremljene klaonice u Požegi. 1904. godine puštena u proizvodnju kružna peć ciglane u Požegi, a iste godine Gradsko zastupstvo Požege pristupilo društvu za zaštitu životinja, kao član utemeljitelj. 1905. Otvoreno parno i kačno kupalište “Kapavac” u kome je prvi puta korištena električna rasvjeta. Iste godine u Požegi je “Elektro-bioskop” prikazivao “kazalište u živim slikama i prirodnim bojama. 1907. veliki povodanj (poplava) u Požegi. Iste godine gostuje zagrebačka glumica Ljerka Šram s predstavom “Grofica Walevska”. 1908. Gradsko poglavarstvo Požege novčano pomoglo Alojzu Krčeliću za usavršavanje ženskog krojačkog obrta u Beču. Iste godine Gradsko poglavarstvo prihvatilo je ponudu za gradnju pecare žeste, kao i odobrilo da se po gradu postave stupci za lijepljenje plakata. Dakako, da novi poduzetnici, društva, a i građani, imaju sve više potreba prema poštanskoj, telegrafskoj i telefonskoj službi. Raste broj uplata i isplata, broj pisama, paketa i svakih drugi potreba. Nažalost električnu rasvjetu i njenu korist Stjepan nije doživio iako su aktivnosti i pripreme bile i za njegovog života.

Za života Stjepan se veoma mnogo bavio problematikom letenja. Dosta je i materijalno žrtvovao za tu svoju ideju. U zajednici s c.kr. posteisterom u Rorsdorfu kod Hainsbacha (Češka) Karl Steffen mnogo je izmjenjivao misli i ideja o letenju, pa ga je isti posjetio u Požegi 1899. godine. Isto je bio radi toga pozvan od francuske vlade kao gost - na kongresu, koji je održan 1900. u Parizu, da održi predavanje o tom problemu. Kako nije onda mogao tamo otići, poslao je na hrvatskom, njemačkom i francuskom jeziku jedan elaborat, a na sam dan Kongresa brzozavno se ispričao - bolešću. Inače se aktivno dopisivao s francuskim konstruktorima. Imao je veliki interes i za astronomiju. Stjepan je bio i veliki prijatelj knjige, a njegova biblioteka bila je krcata lijepim knjigama koje su predstavljale jedan mali imetak. Bile su to uglavnom naučne knjige na njemačkom i francuskom jeziku. Bilo je nešto i na hrvatskom, uglavnom knjige “Matice hrvatske” - svako godište. Bilo je knjiga i na latinskom, koje

su s vremenom završile na tavanu, jer ih više nitko nije razumio dobro, kako bi trebalo, a to su bile knjige iz knjižnice obitelji, koje je ostavio Pavao, Ignatius (Vatroslav), Filip, Ivan župnik, a i Alois (Vjekoslav) je ostavio lijepu knjižnicu.

Po naravi Stjepan je bio blag, a u kući se gajila ljubav prema prirodi. Svake zime su se ptice držale u prozorima. A i kućni ljubimci su uzvraćali ljubav. Kako su Stjepanu noge bile sve slabije, bile su uvijek i hladne, to je kućni pas Valdi već znao, čim bi Stjepan sjeo za radni stol, on bi došao i legao mu na noge da ih grije. Bio utemeljiteljnim članom DVD Požega od 1900. godine. Po Stjepanovoj smrti nastavlja voditi poštu supruga Terezija do 1. kolovoza 1914. godine, kada je radi rata podržavljena.

V.

047. Josefina Štefanija (17.3.1884.-20.6.1884.), kći Stjepana i Terezije.

048. Albin Thaller, viši želj. činov. (24.2.1886.-10.11.1958.), sin Stjepana i Terezije, vj. 12.2.1912. s

049. Antonijom Galović, učiteljicom (....1885.- 4.3.1955.).

Albin je završio osnovnu školu i gimnaziju u Požegi, položio maturu 1904. godine. Unosi zabunu podatak da je Albin Thaller položio maturu 1903. godine na Njemačkoj gimnaziji u Osijeku. Vjerojatno je položio neke škole za činovnike na željeznici jer je službovao u Okučanima i na kraju bio šef glavnog kolodvora u Zagrebu.

VI.

050. Branka Thaller, profesor (18.11.1912.-19.12.2000.), kći Albina i Antonije, vj. 7.1.1939. s

051. Juraj Đuro Lojen (20.5.1907.-7.5.1944.), učitelj. Poginuo kao antifašist u Dubrancu kod Zagreba.

Branka je odrasla uz roditelje i dva brata. U djetinstvu dosta proboravila u majčinom kraju u Gorskom kotaru. Nakon srednje škole završava Filozofski fakultet u Zagrebu - prof. povijesti umjetnosti. Udaje se za Jurja - Đuru Lojena, učitelja, također prosvjetne struke i u braku imaju četvero djece. Juraj gubi život kao antifašist, a sva briga za djecu ostaje na njoj. Radi na raznim školama u okolici Varaždina. Vodi vrlo skroman život, boreći se da osigura egzistenciju svojoj djeci. Majka joj pomaže u brizi oko djece do svoje smrti. Uspije školovati djecu i doživjeti njihove uspjehe. Živjela je u Varaždinu do smrti. Tomo Žalac spominje u citiranoj knjizi Juraja Lojen među 43 učitelja Žumberka i Pokuplja kao antifašista.

VII.

052. Marta Lojen, dipl. pravnik (17.10.1939.-...), kći Đure i Branke, umirovljenica, živi u Varaždinu.

053. Mr. Miroslav Lojen, elektroinženjer (8.10.1940.-...), sin Đure i Branke, umirovljenik, živi u Zgb, supruga

054. Mr. Branka r. Potočnjak, dipl. pravica.

Miroslav najveći dio djetinstva i mladosti provodi u Varaždinu. Već u ranoj dječjoj dobi pokazuje izraziti dar za matematiku. U Zagrebu diplomira na Elektrotehničkom fakultetu. Zapošljava se u Institutu tvornice "Radio industrija Zagreb", gdje radi na pripremi inovacija. Posljednje dvije godine zbog propasti tvornice odradio je u stručnoj školi. Kao hobi uživa u planinarstvu. Brine se za djecu svojih sestara.

055. Branka Lojen, prof. hrv. i književnosti (28.11.1941.-...), kći Đure i Branke, vj. s Peterom Ivanovsky, ima sina Jurija i kćer Lidiju. Jurij je neoženjen i radi kao informatičar u Varaždinu.

Kćerka Lidija, ud. Detić, nastav. predškol. odgoja živi i radi u Varaždinu i ima kćer Irenu (rođenu 2002.)

056. Marijana Mirka Lojen, likovni pedagog (20.1.1943.-...), kći Đure i Branke, nastavnica likovnog odgoja, radila je u više škola u okolici Varaždina. Iz braka s Damjanom Šantićem iz Trogira, ima sina Kaju i kćerku Helenu. Dr. Kaja Šantić radi kao liječnik u Sloveniji. Helena Šantić studirala je slikarstvo u Veneciji, na "Academia de belle Arti". Danas živi u Berlinu, vj. s Norbertom Richterom, imaju troje djece.

VI.

057. Dr. veterine Pavao Thaller, (29.6.1914.-5.1945.), sin Albina i Antonije, vj. 5.5.1940. u Zgb. s

058. Dragica Benčak, učiteljica (30.10.1911.-8.9.2006.)

Pavao u obitelji zvan "Miga" završio je osnovnu školu i gimnaziju u Zagrebu a potom upisuje studij veterine na Sveučilištu u Zagrebu, gdje je 1939. godine stekao diplomu doktora veterinarske medicine. Nakon svršetka studija otvara privatnu praksu u selu Mraclin kod Velike Gorice. Osnutkom NDH pristupa ustaškom pokretu, te kao časnik bude ubijen na Bleiburgu 1945. godine. Dragica je rođena u Mraclinu, gdje pohađa osnovnu školu, nakon koje upisuje Preparandiju u Zagrebu, koju završava 1931. godine. Nakon završetka škole sve do mirovine radi kao učiteljica.

VII.

059. Prof. dr. sc. Vlatko Thaller, redoviti prof., neuropsihijatar (2.1.1942.-... Mraclin), sin Pavla i Dragice, Predstojnik klinike za psihijatriju Kliničke bolnice "Sestre milosrdnice" u Zagrebu i redoviti profesor Medicinskog i Stomatološkog fakulteta u Zagrebu, vj. 24.7.1971. s

060. Gordana Kordić, viša med. sestra, soc. radnik (26.4.1949.-...).

Vlatko je rođen 2. siječnja 1942. godine u Mraclinu, Velika Gorica. Diplomirao je na medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1968. godine, a specijalistički ispit iz Neuropsihijatrije položio 1974. godine. Koristi stipendiju njemačke vlade - Klinika za neurologiju i psihijatriju u F.U.W. Berlin 1976. godine i 1980. godine stekao naziv magistra znanosti. Iste godine je na edukaciji na Neurološkoj klinici St. Georg u Hamburgu, a 1984. godine obranio doktorsku disertaciju i postao doktor znanosti te stekao naziv bolničkog primarijusa. U znanstveno-istraživačko zvanje znanstveni suradnik, znanost. područje medicina izabran je 1988. godine. Član Liječničke komisije za ocjenu invaliditeta ratnih i civilnih invalida Domovinskog rata pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnost republike Hrvatske je od 1991.- 2001. i od IX 2003.-

Objavljena su mu preko 150 stručna i znanstvena rada u časopisima, citiranim u CC, SCI, Excerpta Medica, Indeks Medicus i sl. kao i 4 stručne knjige.

Član je Hrvatskog psihijatrijskog društva; Hrvatskog neurološkog društva; Mediterranean Society of Social Psychiatry; Hrvatskog društva za intenzivnu medicinu; European and World Association for the Application of Ultrasound in Medicine and Biology; World Federation of Therapeutic Communities; European Association of Science Editors; International Council on Alcohol and Addictions, Association of European Psychiatrists; The British Royal Society of Medicine. Predsjednik je Hrvatskog društva za alkoholizam i druge ovisnosti Hrvatskog liječničkog zbora.

Odlikovan Poveljom Skupštine Hrvatskog liječničkog zbora 2003. godine za osobit doprinos Zboru, medicinskoj znanosti i zdravstvu u republici Hrvatskoj.

Glavni i odgovorni urednik časopisa Alcoholism, Journal on alcoholism and Related Addictions. Član uređivačkog odbora Acta Clinica Croatia, član uređivačkog odbora časopisa Alcologia, International, Italija.

VIII.

061. Davor Thaller, dipl. ecc. (18.2.1972.-...), sin Vlatka i Gordane, vj. s

062. Andrea Punda

IX.

063. Robert (2004.-...) sin Davora i Andree

VII.

064. Julije Thaller, dipl. ing. geolg. (25.8.1943.), sin Pavla i Dragice vj. 20.7.1968. u Zgb. s

065. Tatjana Berković (11.7.1944.). Iz veleposjedničke obitelji.

Julije je rođen u Mraclinu pa je dio škole završio u rodnom mjestu, a dio u Zagrebu, gdje nakon gimnazije upisuje studij geologije. Nakon diplomiranja zapošljava se u INA-NAFTAPLINU Zagreb, gdje i sada radi kao Glavni projektant. Tatjana je rođena u Ribniku kraj Karlovca. Dio osnovne škole i gimnaziju završava u Zagrebu. Poslije gimnazije upisuje se na Pedagošku akademiju, smjer biologija-kemija. Nakon završenog studija radi kao programer na elektroničkim računalima do mirovine.

VIII.

066. Zrinka Thaller, profesor (12.4.1972.), kći Julija i Tatjane.

067. Denis Čurčinski (12.10.1972.) Djelatna vojna osoba.

Zrinka je rođena u Zagrebu gdje završava osnovnu i srednju školu, nakon koje upisuje Prirodoslovno-matematički fakultet, na kojem diplomira 1998. godine na Geografskom odjelu. Iste godine se i udaje. Nekoliko godina radi u struci u različitim školama, a 2003. godine se zapošljava u Ina-Naftaplinu, odsjek za digitalnu kartografiju, gdje i danas radi na mjestu Samostalnog inženjera za digitalnu kartografiju..

IX.

068. Ruta Thaller Čurčinski (25.6.2001.-...), kći Denisa i Zrinke.

069. Lota Thaller Čurčinski (17.5.2005.-...), kći Denisa i Zrinke.

VI.

070. Stjepan Karlo Thaller, želj. služ. (18.12.1916.-6.10.1981.), sin Albina i Antonije, vj. 1959. s

071. Mira Malnar (23. 3. 1930.-...).

VII.

072. Jadranka Thaller (3.6.1960.-...), kći Stjepana Karla i Mire

V.

073. Albina Thaller (26.9.1887.-7.6.1891.), kći Stjepana i Terezije

074. Virginija Antonija Thaller (12.6.1889.-1891.), kći Stjepana i Terezije

075. Anka Thaller (2.12.1890.-25.5.1892.), kći Stjepana i Terezije

076. Stjepan Nikola Thaller, stud. med. (29.6.1893.-19.10.1961.), sin Stjepana i Terezije, vjenčan s

077. Štefanijom Venne, sestrom upravitelja pošte u N. Gradiški 1919.

078. Nikola Thaller (10.10.1894.-21.10.1895.), sin Stjepana i Terezije

079. Zdravko Josip Thaller, ihtiolog (9.12.1895.-25.1.1955.), sin Stjepana i Terezije, vjenčan s

080. Helom Mataskijević (1905.?- 1971.)

Osnovno školovanje i šest razreda gimnazije završio je u Požegi, a učiteljsku školu u Zagrebu. Odmah po završetku škole vraća se u rodnu Požegu i nastupa u službu kao mladi učitelj u Dječачkoj pučkoj školi. Kako je uskoro buknuo Prvi svjetski rat, Zdravko se dragovoljno javio u vojsku i bude poslan na istočno ratište. Pada u rusko zarobljeništvo i u njemu ostaje do kraja rata tj. do 1919. godine. Boravak u zarobljeništvo iskoristio je da dobro nauči ruski jezik, upozna je ribolovne vode i razvijenu ribolovnu literaturu. Izgleda da su igre na Orljavi utjecale, da se i u zarobljeništvu još više upozna kroz bogatu literaturu koju je tamo našao za razvijene metode gojenja slatkovodnih riba. Tako je konačno mogao usavršiti svoje još predškolsko zanimanje za ribe i vodozemce i to više nego što je mogao na Orljavi i Veličanki u Požegi. Od tada će ribe uistinu postati poglaviti predmet njegovog marljivog promatranja i sve dubljeg proučavanja. Po povratku iz Rusije 1919. godine primio je mjesto upravnog činovnika u Sarajevu. Pored upravnog rada istakao se i kao plodan ribarski popularizator i naučni radnik, jer je kroz kratko vrijeme izvrsno upoznao ihtiofaunu sarajevske okolice. Već 1926. godine pokrenuo je u Sarajevu izlaženje lista "Sportski ribar", kasniji Ribarski list, kojem je ujedno bio i glavni urednik. U listu se obrađivala razna sportska, ali sve više i stručno-znanstvena pitanja slatkovodnog ribarstva. Dvije godine kasnije napisao je i izdao knjigu "S naših voda." Iste 1928. godine zajedno s Rudolfom Zaplatom tiskao je zanimljivo djelo "Ribe Sarajeva i okolice". Iza toga u Zagrebu 1932. godine objavljena je izvrsno ilustrirana knjiga, izašla u njegovu uredništvu i u suradnji s brojnim našim stručnjacima, "Vode i ribe Jugoslavije u slici i reči." Nakon dvije godine seli se u Zagreb, gdje je preuzeo uredništvo "Ribarskog vjesnika", glasila Zagrebačkog ribarskog društva. Časopis je uzdigao na zavidnu razinu. Od 1938. godine, urednik je i časopisa "Ribarstvo". Samostalno je autor knjiga te oko tristotinjak znanstvenih ili publicističko-stručnih članaka. Rad mu odiše entuzijazmom. Kao monografiju izdao je "Lipljan", Hrvatska tiskara Zagreb 1944., zatim "Mladica- Glavatica i neretvanska glavatica", Hrvatska tiskara Zagreb 1945. Publicističkom djelatnošću želio je pobuditi interes i veću brigu za vode i na neki gotovo ekološki način, naglašavao je vrijednost vode. Nakon rata radi u Odsjeku za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede i u Ministarstvu za ribarstvo NRH-e te u Glavnoj direkciji za slatkovodno ribarstvo. Kad je 1946. godine pokrenut časopis "Ribarstvo Jugoslavije", bio je njegovim glavnim urednikom. Od 1950. godine radio je na Institutu za slatkovodno ribarstvo u Zagrebu, gdje je nenadana smrt 25. siječnja 1955. prekinula njegov rad, a da nije navršio niti šezdeset godina i nedečekavši mirovinu. Ostaje činjenica, da je više od trideset svojih najboljih godina posvetio razvoju našega slatkovodnog ribarstva te da je od strastvenog sportskog ribolovca prerastao u poznatoga stručnjaka ihtiologa, u izvrsnog urednika

ribarskih listova. Supruga Hela bila je poljakinja i nju je upoznao u Rusiji. U braku nisu imali djece.

081. Virginija Thaller (2.8.1897.-14.8.1938.), kći Stjepana i Terezije

082. Albina Thaller, (2.8.1897.-16.11.1969.), kći Stjepana i Terezije

083. Dr. med. Dragutin Vladimir Thaller, neuropsihijatar (28.10.1898.-1986.), sin Stjepana i Terez., vj. s

084. Borislava Remžgar, med. s. (1916. Jurdani kod Opatije - Zagreb 1993.)

Dragutin djetinstvo i gimnazijsko doba tada Klasične gimnazije provodi u Požegi. Zbog rata maturirao nešto ranije 1916. godine i odmah je mobiliziran cijeli razred. Bili na pripremama u Zagrebu, gdje se razbolio, tako da nije poslan na ratište. Svršetkom rata i ranijom smrti oca Stjepana, obitelji je bivalo sve teže. Prodaju kuću u Požegi i sele u Zagreb. Dragutin je započeo studij medicine u Innsbrucku i Grazu, ali je to morao prekinuti zbog uzdržavanja majke i sestre. Zaposlio se kao financijski službenik. Poslije nastavlja studij na medicinskom fakultetu, gdje je i diplomirao i nastavio specijalizaciju iz neuropsihijatrije i završio je u Zagrebu. Stažira u Bolnici Milosrdnih sestara, a počecima neurologije i psihijatrije kao specijalnosti radi u zakladnoj bolnici "Sv. Duha" u Zagrebu, od 1932. godine. Napornu radnu svakodnevnicu dijeli s pionirima hrvatske neurologije, a svakodnevne stručne diskusije vezane su uz prvo izdanje knjige prim. dr. Ive Glavana "Dijagnostika živčanih bolesti" (Zagreb, 1937. vl. naklada), što je prvi udžbenik neurologije na hrvatskom jeziku. 1939. godine premješten je u Pakrac, a zatim kraće vrijeme u Bolnici Vrapče. Nakon otvaranja bolnice Rebro prelazi na Kliniku za neurologiju (gdje je radio Požežanin prof. dr. Radoslav Lopašić). Zbog potrebe za medicinskim kadrovima biva uključen u tadašnju armiju i upućen u Niš i Skopje. U doba samostalnog rada u Skoplju angažiran je na prevođenju stručne literature s njemačkog jezika, kao i edukacije mladih neuroloških kadrova. Sudjeluje na stručnim sastancima i kongresima. O stručnim problemima često se dopisuje i kontaktira s viđenijim neurolozima. Svoj radni vijek završava u Vojnoj bolnici Zagreb, gdje je umirovljen 1962. godine.

Borislava je završila gimnazijsko školovanje u Zagrebu, a 1937. diplomira na Državnoj školi za sestre pomoćnice u zagrebu. Započinje rad na Školi narodnog zdravlja s Higijensko-Epidemiološkim zavodom (sada Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar") u preventivno-socijalno usmjerenoj medicini. Radilo se na terenu, po selima gdje su se održavali domaćinsko-higijenski tečajevi edukacijskog tipa uz demonstracije, s naglaskom na pravilnoj njezi dojenčeta, djeteta, higijenskim navikama i pravilnoj prehrani. Čak su snimani filmovi koji su bili namijenjeni daljnjoj edukaciji (ponekad prikazivani i na glavnom zagrebačkom trgu i drugdje). Bili su to pionirski koraci tog vida medicine koji će kasnije preko dr. Andrije Štampara biti priznat od Svjetske zdravstvene organizacije. Svi su sudionici bili vrlo zadovoljni korisnošću svog rada. I kasnije radi u preventivno-socijalnim aktivnostima u siromašnim dijelovima

grada Zagreba, odakle prelazi na organizacione poslove gradske zdravstvene službe. Humanitarne osobine dominirale su pogledom na život.

VI.

085. Prim. dr. sc. Nikica Thaller (Zgb, 27.4.1945.-...), liječnik, spec. neurolog, kći Dragutina i Borislave.

Rođena i sve stupnjeve školovanja završila u Zagrebu. Diplomirala na Medicinskom fakultetu 1970. godine. Specijalistički iz neurologije završava u okviru Kliničke bolnice "Sestre milosrdnice, gdje ostaje raditi kao neurolog. U mirovinu odlazi 2002. godine s dužnosti šefa Odjela vaskularne neurologije Klinike za neurologiju.

Bavila se vaskularnim dijelom neurologije, te radila na ultrazvučnoj dijagnostici poremećaja na arterijama vrata, od samih početaka uvođenja metode u Hrvatsku. Bavila se i problemima intrakranijske cirkulacije, posebno kod mlađih osoba. Magistrirala s temom "Ultrazvučno ispitivanje moždane cirkulacije u grupi alkoholičara" Sveučilište u Zagrebu, Stomatološki fakultet, 1987. Doktorat znanosti obranila s temom "Transkranijско dopler ispitivanje ishemične cerebrovaskularne bolesti u mlađoj dobi" Sveučilište u Zagrebu, Stomatološki fakultet, Zagreb 1991. Sudjelovala aktivno na nacionalnim i internacionalnim kongresima. Objavila veći broj stručnih i znanstvenih radova, većinom iz područja ishemične cerebrovaskularne bolesti, na razini arterija vrata ili na intrakranijskoj razini. Kao predavač na poslijediplomskim tečajevima obrađivala moždane cirkulacije i mogućnosti ultrazvučne dijagnostike, kao i druge metode dijagnostike. U više stručnih knjiga autorica poglavlja na temu patofiziologije moždane cirkulacije, a u jednom priručniku za neurologe poglavlja o dijagnostičkim metodama u neurologiji. Znanstveno - istraživačko zvanje - znanstveni suradnik - priznato od Zajednice Sveučilišta RH 1992.

V.

086. Ana Viktorija Thaller, učiteljica (9.6.1901.-29.6.1921.), kći Stjepana i Terezije. Bila učiteljica u Skenderovcima. Naglo se razbolila i umrla. Uzrok smrti smatrali su kao posljedicu od udara kamena u glavu, kojeg je zadobila još kao dijete.

087. Filip Thaller (19.10.1902. -30.11.1906.), sin Stjepana i Terezije.

IV.

088. Dr. iur. Emanuel Hugo pl. Thaller, kr. septemvir (26.3.1852.- 26.2.1921.), sin Filipa i Anne, vj. s

089. Adiljom Amruš, sestrom zagreb. gradonač. dr. Milana Amruša, (30.6.1853.- 4.12.1923.).

Pučku školu završio je u Požegi, a gimnaziju u Zagrebu, gdje je bio pitomac kr. pl. konvikta. Poslije gimnazije nastavlja pravne nauke u Zagrebu. Bio je uvijek odličan

đak i student. Po završetku studija postao je sudbenim askultantom kod sudbenog stola u Požegi, a kasnije je službovao u Donjem Miholjcu, Našicama - kod kotarskog suda, a u Osijeku kod sudbenog stola kao vijećnik. Iz Osijeka prelazi u Zagreb gdje je imenovan vijećnikom kr. banskog stola, a poslije i kr. septemvir. Pred umirovljenje odlikovan je od cara ugarskim plemstvom (nasljedno po starijem bratu Vatroslavu). Umro je u Zagrebu u 70. godini života.

V.

090. Dr. med. Milan Ivan Franjo Viktor, šef polikl. u Požegi (28.7.1877.-20.5.1952.), sin Emanuela i Adilije, vj.

091. Šteficom - Štefanijom Rothenstein, bankovna činovnica (17.8.1891.-21.9.1967.)

Milan je započeo studij medicine u Innsbrucku, a poslije nastavio i diplomirao 1902. u Beču.

Liječničku karijeru započeo je kao pomoćni liječnik u Bolnici milosrdne braće u Zagrebu. Poslije Zagreba radio u Vrbovskom, a u Požegu dolazi 1929. godine (Vidmar ga spominje već 1923.) za šefa poliklinike, koja je smještena u županijskoj zgradi i njegovim nastojanjem proširuje se na 14 prostorija. Uz to ima i javno kupatilo s 14 tuševa kapaciteta 400 kupanja u 6 sati rada. U razodblju pd 1929. do 1935. godine dr. Milan Thaller obavio je 33.350 liječničkih pregleda i 10.613 sistematskih pregleda. Uz školsku polikliniku bila je kuhinja pa su zimi djeca dobivala besplatni ručak, koga je financirala banska uprava i općina, a podijeljeno je 3.173 obroka djeci besplatno. Dr. Milan predavao je i Higijenu učenicima Gimnazije, Poljoprivredne škole i Ženske stručne škole. Bio je i predsjednik Crvenog Križa. Milan je pokopan u obiteljskoj grobnici na groblju sv. Ilije. Štefanija se bavila umjetničkom fotografijom. Svoje uradke nosila bi u svojoj torbi i rado pokazivala prijateljima i poznanicima.

VI.

092. Ada Sofija Thaller, stud. matemat. (18.9.1917.-...), kći Milana i Štefanije, vj. 1941. s

093. Alojz Mečar, elektroinženjer (29.5.1918.-30.5.1970.)

Ada je završila osnovnu školu i gimnaziju u Požegi, a maturu položila 1936. godine.

VII.

094. Milka Ivka Tea Mečar, (18.11.1942.-19.7.1959.), kći Alojza i Ade

095. Melita Katica Mečar, stud. elektr. (23.1.1953.-...), kći Alojza i Ade

096. Đurdica, inž. sociolog. (14.11.1955.-...), kći Alojza i Ade

VI.

097. Emanuel Thaller, prof. (10.1.1919.-3.1.1988.), sin Milana i Štefanije, vj. 19.7.1947. s

098. Valentina Faletić, komercijalist (20.2.1925.-11.10.2007.)

Emanuel (Emanuil) je završio osnovnu školu i Gimnaziju u Požegi 1937. godine. Poslije gimnazije upisuje Časničku akademiju - Topničku u Beogradu, koju završava uspješno i bude raspoređen u trupu u Valjevo, gdje ga zatiče rat. U ratu bude zarobljen i pušten iz zarobljeničkog logora. Po povratku mobiliziran u domobranstvo i opet zarobljen od partizana. Iskazao se kao dobar topnik na Sutjesci, tijekom bitke ranjen u nogu i opet zarobljen od Nijemaca. Poslije ostaje u JA, ali imao neprilika s IB-a. U Požegu se vraća 1954. godine, a od 1962. godine profesor je matematike i knjigovodstva na Ekonomskoj školi u Požegi, gdje su ga kao vrsnog stručnjaka cijenile mnoge generacije. Kao umirovljenik sastavio porodično stalbo "Thallerovih" i ostavio dosta dokumenata vezanih za Thallere u Gradskom muzeju Požega. Valentina je do umirovljenja radila kao komercijalist u Šum. gosp., odnosno Hrvatskim šumama.

V.

099. Ivan Franjo Thaller (12.11.1878.-24.12.1878.), sin Emanuela i Adilije

100. Rihard Thaller, poručnik (3.4.1880.-1900.), sin Emanuela i Adilije. Zbog neuzvrćene ljubavi oduzeo si život. Otac Emanuel odlazi poslije te obiteljske tragedije istraživati svoje korijene, kako bi zatomio neugodnosti.

101. Vilko Thaller (27.6.1884.-25.7.1884.), sin Emanuela i Adilije.

102. Ladislav Thaller (27.6.1884.-25.7.1884.), sin Emanuela i Adilije.

103. Dr. iur. Mirko Thaller, odvjetnik (17.9.1886.-24.4.1962.), sin Emanuela i Adil., vj. 12.4.1916. s

104. Olga Lola Winkler (20. 02. 1888.- 12. 03. 1954.)

VI.

105. Vera Thaller, službenik (1.3.1919.-25.10.1982.), kći Mirka i Olge.

106. Renata Thaller, prof. engl. (2.4.1924.-...), kći Mirka i Olge.

V.

107. Prof. dr. med. Ljudevit Lujo pl. Thaller, prof. univerziteta i primarius (9.12.1891.-23.6.1949.), sin Emanuela i Adilije, vjen. 28.11.1914. s

108. Marta Vrbanić, kći predavača na višoj šumarskoj školi u Zagrebu (13.10.1891.-25.12.1975.)

U rodnom Osijeku Lujo je stekao osnovno obrazovanje, a gimnaziju u Zagrebu. Bio je nadaren učenik i sve je razrede završio s "izvrsnim" odličnim uspjehom. Uz latinski, grčki i njemački jezik od četvrtog razreda učio je i francuski, a u osmom razredu i engleski. Pored toga mladi Ljudevit uči svirati glasovir, zanima se za mačevanje floretom, gimnastiku i stenografiju (uporedi s autobiografijom dr. Vatroslava Thallera). Studij medicine upisuje 1909. na sveučilištu u Beču. Kao istaknuti student dobio je prsten od cara (iz Hrvatske su samo on i prof. anatomije Drago Perović dobili takove). Studij medicine završio je u apsolventskom roku stekavši 13. 9. 1914. diplomu doktora sveukupne medicine. Po povratku započinje kao pomoćni liječnik u Bolnici sestara milosrdnica u Zagrebu, a 1916. postaje član Zbora liječnika, a u statusu pomoćnog liječnika ostaje do 1919. godine, da bi slijedeće bio primarnim liječnikom i postao šefom jednog odjela i to ne samo u navedenoj bolnici, nego i u cijelom Zagrebu. Tu je djelovao gotovo trideset godina kao predstojnik odjela za unutrašnje bolesti Bolnice Milosrdnih sestara u Zagrebu. Na Mudroslovnom filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2. 10. 1916. upisuje IV. i V. semestar, a 31. 7. 1917. promoviran je na čast doktora filozofije (prirodoslovne znanosti).

Imao je među prvima automobil u Zagrebu i sam ga vozio. Od 1919. godine nigdje više ne stavlja ispred prezime pl., a isto tako ime Ljudevit, nego samo Lujo. Kao kliničar osobito se zanimao za kardiologiju, ftizeologiju, infektologiju, neurologiju, farmakoterapiju i za medicinsku psihologiju. Unatoč svojim velikim obvezama sudjeluje u svim aktivnostima Zbora liječnika, ne samo prisustvujući i diskutirajući na stručnim mjesečnim sastancima ili kao pisac stručnih članaka već i kao urednik Liječničkog vjesnika. Predaje i u školi za sestre pomoćnice. Prvi će 1924. godine otvoreno postavljati pitanje koliko je opravdano da se na zagrebačkom sveučilištu angažiraju stranci, koji ponekad nemaju sve propisane uvjete za određeni položaj, dok se od domaćih kandidata rigorozno zahtijevaju maksimalni uvjeti. Objavio je rasprave o malariji, tifusu, eozinofiji i srčanim bolestima. Od osobite važnosti mu je rad na proučavanju općeg razvitka medicine, a osobito hrvatske medicinske prošlosti. Održavao je od 1927. kao honorarni nastavnik predavanja iz Povijest medicinske prošlosti na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, i upravo je on utemeljio tu struku u Hrvatskoj. Od 1927. do 1943. zalagao se za status povijesti medicine kao samostalne akademske discipline i znanosti, nastojeći se izboriti i za odgovarajuće institucijske baze kao što su Katedra, znanstveni institut, specijalizirana knjižnica i muzej za povijest medicine, koji bi činili jedinstvenu znanstveno istraživačko, stručno i nastavno djelovanje na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Poslije kao profesor toga predmeta imao je veliku elokvenciju u kombinaciji sa sugestivnošću, jer su starije kolege isticale strašnu privlačnost njegovih studentskih predavanja, što poslije njega nije bio slučaj. Objavio je monografiju o zdravstvenim prilikama u Hrvatskoj od 1770.-1850., a potom i knjigu, pod naslovom: Od vrača i čarobnjaka do modernog liječnika. Njegove publikacije sadržavaju izvorne doprinose upoznavanju medicinskog folkloru

te antičke i srednjovjekovne medicine, osobito u Hrvatskoj. Pokrenuo je i Sekciju za povijest medicine Zbora liječnika Hrvatske i organizirao međunarodni kongres iz povijesti medicine, koji je pod njegovim predsjedništvom održan u Zagrebu, Beogradu, Sarajevu i Dubrovniku (1938.). Sudjelovao je i na međunarodnim kongresima za povijest medicine u Bukureštu 1932. i Madridu 1935.

Revoltiran nerazumijevanjem fakultetskog vijeća Lujo Thaller se 1938. godine odrekao titule honorarnog profesora povijesti medicine. Učinio je to iz razloga da osnaži kolegij i ugled povijesti medicine na fakultetu. Valjalo je čekati i dočekati novu političku konstelaciju kako onu opće povijesnu tako i onu na Sveučilištu i samom Medicinskom fakultetu. To se dogodilo akademske 1943./44. kada dolazi do reorganizacije Katedri na Medicinskom fakultetu i kada je osnovana Katedra za povijest medicine i kada je Lujo Thaller imenovan redovitim sveučilišnim profesorom od 25. svibnja 1943. Te godine Thaller je uz A. Šercera, D. Perovića, M. Budaka i A. Vuletića izabran u Odbor za izradu hrvatske medicinske terminologije. Naredne godine Thaller je postao kustosom Muzeja za povijest zdravstva u Hrvatskoj Hrvatskog liječničkog zbora. Tada je Thaller po prvi puta imao priliku da u cijelosti realizira svoje progresivne i danas aktualne zamisli o nastavi povijesti medicine u medicinskom obrazovanju.

Bio je niz godina gradski zastupnik gdje je sudjelovao u rješavanju brojnih komunalnih problema grada Zagreba. U tom svojstvu je zaslužan i za podizanje Liječničkog doma u Zagrebu, jer je gradsko zastupstvo dalo teren. Bio je istaknuti član antialkoholičarskog pokreta, ugledan član Matice Hrvatske i društva novinara. Uređivao je Liječnički vjesnik i časopis Život i zdravlje. U povijesti športa je zapamćen kao predsjednik H.Š.K. Concordia, utemeljitelj i predsjednik Boksачkog saveza, funkcionar u Klizačkom savezu i član Olimpijskog komiteta. Napisao je niz članaka o športu, osobito planinarskom u Gorskom kotaru. Na dužnosti primarnog liječnika odjela za unutrašnje bolesti ostaje do 18. 4. 1941., kada je odlukom ministra zdravstva NDH otpušten iz službe. Odredbom Poglavnika NDH ova je odluka zamijenjena odredbom o umirovljenju u statusu predstojnika odjela Bolnice milosrdnih sestara s pravom na mirovinu koja mu pripada prema godinama službe. Tada je živio od privatne ordinacije, ali to nije bio u skladu s ondašnjim prilikama. Siromašnim bi ljudima na Trešnjevci nakon kućne posjete otišao u ljekarnu i kupio lijekove i donio im. Vjerojatno je imao i imućnijih pacijenata pa je tako mogao, ali i supruga mu je bila dobrog imovinskog stanja.

Zakonskom odredbom o osnivanju medicinskog fakulteta u Sarajevu i u Splitu od 27. ožujka 1944. godine, imenovano je i povjerenstvo za provedbu ustrojstva u kojem su se nalazili: prof. dr. Ante Šercer kao pročelnik povjerenstva, prof. dr. Mile Budak, prof. dr. Ljudevit Thaller, prof. dr. Ibrahim Ruždić i dr. Ivo Stipčić. Predavanja na tom fakultetu počela su 20. 11. 1944. a upisalo se preko 160 studenata.

Poslije rata Lujo Thaller završio je kao internista u Domu zdravlja Trešnjevka - ambulanta, što je svakako ispod njegovih prethodnih položaja i kvalifikacija. Istina poslije su mu i nudili povratak na mjesto šefa interne klinike u Vinogradskoj, a on bi odgovarao: "Jedan Thaller se nikada ne vraća". Na Medicinskom fakultetu od ljetnog semestra 1945./46. do zimskog semestra 1948./49. kolegij Povijesti medicine nije bio ni predviđen u programu obrazovanja. To ne znači da Thaller prestaje biti aktivan na polju povijesti medicine. U listopadu 1946. izabran je za predsjednika Sekcije za povijest medicine Zbora liječnika. Traži mogućnost da sudjeluje u proslavi 80. godišnjice prof. Maxa Neuburgera u Beču i prijavljuje sudjelovanje na "Velikoj medicinskoj nedjelji u Budimpešti" 1949. godine. U zamolbama ističe da je član Societe Internationale d' Historie la Medicine i Union et Academie Internationale d' Historie de Sciences. Sve je to prekinula prerana smrt u 58 godini života.

Kroničari su do sada uglavnom isticali njegov doprinos povijesti medicine. Neki u svojim sjećanjima poput Rušinovića, koji ističe, da je sveučilišni profesor dr. Lujo Thaller, čovjek sveopće kulture i da je slovio kao najoštroumniji dijagnostičar u Zagrebu i kao takav poznat u cijeloj zemlji. Da je bio idealist i da svoje usmjerenje nije iskorištavao kako su to radili neki poznati hrvatski intelektualci, da bi se domogli viših položaja. Kao šef svojega odjela u bolnici uvijek je bio prvi na poslu, a zadnji ga napuštao. Nije bilo dana a da nije pohodio sve, do posljednjega. Bio je neobično discipliniran i to je očekivao od svojih suradnika. Prema liječnicima se odnosio kolegijalno i nije pravio odnosio se kolegijalno i nije pravio razlike među njima. Politikom se nije bavio, ali njegova ljubav prema Zagrebu dovela ga je u gradsko vijeće, u koje je bio opetovao biran. Zato kad se opisuje nastavak njegovih predavanja 1939. koje preuzima prof. Štampar, pravi je paradoks, da on Štampar, ostaje zabilježen kao najveći zagovornik socijalne medicine i kroz to član Svjetske zdravstvene organizacije. Jer kad se to uporedi s Lujinim načelima njegovog nastupnog predavanja iz 1927., onda je očito tko tu ima primat, a on tamo navodi: "Razvijajući ideju našega etičkoga nastojanja do kraja prelazi preko uzanoga nastojanja za se i svoju okolinu moramo doći do rezultata, da nam je dužnost za sve ljude i za svekoliko ljudstvo raditi. Smjer, kojim će se naše zvanje razvijati jasno je obilježen i mi vidimo, kako medicina od individualne postaje socijalna, od kurativne preventivna."

Marta je rođena u Fužinama gdje su joj se preci bavili prometom i preradom drveta i bili dobrog imovnog stanja, te je kuća u Prilazu zapravo od njenog tate. Iako kći predavača na Višoj šumarskoj školi u tradiciji onog doba posvećuje se domaćinstvu i djeci. Dr. Nikica Thaller susrela ju je ili bolje rečeno posjetila u bolnici, gdje je ležala radi slomljene noge. Bilo je to negdje 1967. ili 68. Nikica je dobila zadatak od prof. dr. Ivana Reintera da pronađe Lujinu sliku radi publiciranja za porebe tadašnje Vinogradske bolnice. Marta je tada djelovala Nikici dobronamjerno i povučeno i uputila Nikicu na fotografa Tošu Dabca. Naravno, Tošo je imao dobar arhiv i pronašao film i napravio fotografiju, jer je cijenio Luju iz predratnog perioda. Sada, kada ima

puna saznanja o prošlosti, Nikici je jasno, da su bili ljuti što "oni" iz Vinogradske bolnice traže fotografiju, a od tamo su Luju otpustili.

VI.

109. Marta Thaller (12.12.1915.- 22.11.2000.), kći Luje i Marte, vj. 29.6.1934. s

110. Dr. iur. Rudolf Bedenko, odvjetnik (1.1.1908.-25.12.1984.)

Marta je rođena u Zagrebu kao nastarija od troje djece. Odrasta uz brata i sestru. Udaje se vrlo mlada i ostaje živjeti u obiteljskoj kući Prilaz Gjure Deželića 32. U braku dobiva dva sina Dmitra i Vladimira. Posvećuje se obitelji i djeci, a nakon očeve smrti i majci. Bila je nenametljiva, suzdržana i tolerantna osoba. Rudolf je završio pravni fakultet. Imao je odvjetnički ured u porodičnoj zgradi. Smatran je dobrim odvjetnikom za stambenu problematiku i nekretnine.

VII.

111. Dr. med. D Mitar Bedenko, neuropsihijatar (1936.-...), sin Rudolfa i Marte

112. Viktorija Čargonja

VIII.

113. Alen Bedenko (2.12.1968.-...), sin Dmitra i Viktorije

VII.

114. Prof. dr. Vladimir Bedenko, dipl. inž. arhitekture (1943.-...), sin Rudolfa i Marte,

115. Višnja Boras (4.2.1947.-...), dipl. inž. arhitekture

Vladimir je redoviti profesor Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu

Katedra za teoriju i povijest arhitekture

Zavod za graditeljsko naslijeđe

Vladimir je rođen u Zagrebu. Osnovnu školu i klasičnu gimnaziju završio je u Zagrebu. Diplomirao je 1967. na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu. Magistrirao je 1973. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu na području povijesti umjetnosti s radom "Križevci - uurbanistički razvoj". Doktorirao je 1986. na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu na području povijesti arhitekture s disertacijom "Pprostorna organizacija i stambena kuća zagrebačkog Gradeca u XIV. i XV. stoljeću". Na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu zaposlen je 1970. kao asistent na Katedri za teoriju i povijest arhitekture. Izabran je za znanstvenog asistenta 1978. Docentom postaje 1987., izvanrednim profesorom 1991., a redoviti je profesor 1996. godine. Objavio je

dvadesetak znanstvenih radova iz područja povijesti arhitekture i zaštite graditeljskog naslijeđa. Sudjelovao je na Seminar in American Studies u Salzburgu 1975. Studijski je boravio u Beču kao stipendist austrijske Vlade 1976. godine. Sudjelovao je na mnogim međunarodnim simpozijima na kojima je održao izlaganje.

Knjige

1989. Zagrebački Gradec, kuća i grad u srednjem vijeku, Školska knjiga, Zagreb, 1999. Vitruvije i njegovo djelo, pogovor i prijevod knjige Vitruvije: Deset knjiga o arhitekturi, Golden marketing i Institut građevinarstva Hrvatske, Zagreb.

Stručni radovi: 1976. Povijesno-prostorni razvoj i problemi zaštite PUP povijesne jezgre Požege. Konzervatorska studija, idejni, glavni i izvedbeni projekt obnove župne crkve u Voćinu. 2001.- 2004. Konzervatorska studija blokova Tvrđe u Osijeku.

Višnjini roditelji potječu iz Vitine u Hercegovini. Završila je klasičnu gimnaziju u Zagrebu i diplomirala na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu. Radila na više mjesta u gradskoj upravi.

VIII.

116. Neda Bedenko (9.7.1971.) kći Vladimira i Višnje

117. Iva Bedenko (24.7.1973.) kći Vladimira i Višnje

118. Greta Bedenko (16.4.1988.) kći Vladimira i Grete r. Glatz

VI.

119. Dr. med. Lujo Thaller, liječ. (3.2.1917. Zagreb-15.3.1965. Beč), sin Luje i Marte, vj. 1940. s

120. Nina Petrov, redaktor (3.2.1920.-...)

Ljudevit Lujo u obitelji zvan "Duko" djetinstvo i školovanje provodi u Zagrebu uz dvije sestre. Kao i sestre Tanje i njegov život su obilježila burna vremena, previranja i II. svjetski rat, radi kojeg je prekinuo studij medicine. Napušta zemlju i emigrira najprije u Kanadu gdje je najprije radio kao bolničar, a zatim kao liječnik. Najveću potporu u životu mu je supruga Nina Petrov, koja se uz njega bori za egzistenciju obitelji. Zajednička sudbina u stranoj zemlji pojačava povezanost sa sestrom Tanjom. Obitelj živi na relaciji Kanada - Novi Zeland, a neko vrijeme i u Beču, gdje 1965. završava život, ne dočekavši rođenje sinovih blizanaca 1973. godine.

VII.

121. Mihajlo Thaller, dipl. ing. matematike, prof. (17. 2. 1944.-), sin Luje j. i Nine, vj. 7.10.1967. s

122. Mr. A Fiona Mackillop de Bain, prof. španj. na univerzi (16.12.1946,-).
Žive na Novom Zelandu.

VIII.

123. Aleksandar Thaller (31. 1. 1973.-), sin Mihajla i Fione

124. Vanese Thaller (31.1.1973.-), kći Mihajla i Fione. Žive u Kanadi

VI.

125. Dr. med. Tatjana Thaller, neuropsih.(Zgb. 17.4.1919.-25.6.2007. N.-York),
kći Luje i Marte, vj. s

126. Dr. med. Fritz Former, neuropsihijatar (1917.- 1997.)

Tatjana u Zgb. provodi djetinstvo i školovanje, a praznike kod majčine obitelji u Fužinama u Gorskom Kotaru, jer je naprosto obožavala taj kraj. Uvijek je bila dobra učenica, ali i slabijeg apetita pa su roditelji morali pribjegavati različitim uvjerenjima da bi jela. Obožavala je i putovanja u različite zemlje s roditeljima. Nemirnog i radoznalog duha u doba intenzivnih političkih strujanja, pokazuje interes ili bolje reći, da je to tada bilo i moderno, za lijeve ideje, što će prouzročiti prekid u studiju medicine i dovesti čak u pitanje i život. Spašena obiteljskim kontaktima, kako će to zapisati dr. Rušinović i uz pomoć Crkve, angažiranjem dr. Alojzija Stepinca, ali u tome gubi svoju instinsku prvu ljubav. Emigrira u Rim uz pomoć rođaka po majci, svećenika Ivana Stipanović, zagovorom nadbiskupa msgr. dr. Alojzija Stepinca, gdje živi pod teškim okolnostima i završava Medicinski fakultet. U Rimu se udaje se za Ivu Zankija, koji nažalost prerano umire. Nakon njegove smrti odlazi u SAD najprije u Youngston, Ohio, a zatim u New-York, gdje je radila u medicinskoj praksi i gdje je srela svog drugog supruga dr. Fritza Former. On je kolega u struci, s kojim živi 40 godina. Nakon njegove smrti posvetila se obiteljskom istraživanju. Pisala svima poznatima i poticala ih na istraživanja, šalje nećakinju Ivu u Austriju da snima povijesna mjesta, a i sama je prije mnogo puta je putovala u Austriju u Tirool, pretraživala matične knjige, živopisno opisivala krajolik i uživala se u život predaka. Svojim saznanjima "zarazila" je i neke članove obitelji i bez njenog poticaja ne bi bilo ni završetka ovog rada. Svi koji su je poznavali, opisuju je kao osobu koja je širila ljubav oko sebe, znala je izazvati, kao i pružati. Prilagođavala se svim ličnostima i znala ispuniti potrebu svakoga za pravim ljudskim kontaktom. Privržena obitelji održavala je vezu sa svim generacijama i veselila se mladim naraštajima. Slobodna i nezavisnog mišljenja, bila je otvorena za razna područja ljudskog duha. A u teškim zdravstvenim situacijama bolesti, priznala značaj i vjere i Blaženika A. Stepinca, te svećenika Stipanovića. Za prvog je bila uvjeren da ju je on izbavio iz zatvora, a Rušinović u svojim sjećanjima spominje da je on intervenirao kod Poglavnika. Isto tako bila je uvjeren da se čudom oporavila 1999. godine, kada je ležala u bolnici 2 mjeseca i za zagovorom tada već pokojnog Bl.

Alojzija Stepinca. Svećenik Ivan Stipanović je začetnik peticije od 1932. godine, koji je sakupio 43.000 potpisa tražeći od Lige naroda da se osigura neovisnost Hrvatske od Jugoslavije. Napustila nas je koncem lipnja 2008. godine, ne dočekavši izlazak ovog članka, koji bi joj toliko značio, kao i okupljanja Thallera u Požegi, što je još prije dvadesetak godina predlagala. Dirljive posthumne riječi bliske prijateljice Marie Castronovo, a po njenim riječima i adoptivnoj unuci u euhologiju će izreći: "Tatjana je bila puna ljubavi, misaona i plemenita, ali i žestoko (snažno) nezavisna. Imala je veliki smisao za humor i bila je vrlo inteligentna. I, iako je možda postala krhka u posljednjim godinama (Navodno iznimno mršava - op. V.B.) bila je uvijek oštra kao svrdlo. Kroz život, za Tatjanu, najvažnija stvar, bila je uvijek obitelj, najprije i najviše neposredna obitelj. Gajila je ljubav i divljenje za oca koji je bio i nastavlja se smatrati visoko respektiranim, ne samo kao liječnik, nego i kao prva osoba koja je podučavala povijest medicine u Hrvatskoj. Također je duboko voljela majku, brata i sestru. Svatko, tko je poznao Tatjanu, znao je da su joj čak i daleki rođaci vrlo važni - svatko od njenih predaka unatrag 400 godina - koje je ona pomno istražila i dokumentirala - do najnovije generacije koja uključuje Sofiju, Floru, Nikolu, Luku, Luciju, Maschu, Taru, Miu i Madelaine. Za mnoge od tih velikih - velikih nećaka i nećakinja u posljednjih 10 godina, Tatjana je sa mnom dijelila radost njihovih rođenja, kako su slijedila. Morala sam se ubrzo upoznavati sa svim ostalim rođacima svuda po svijetu - što nije bio lak zadatak. Tu su još Nina, Miša, i Fiona u Novom Zelandu, Višnja, Vlado, Iva i Neda u Hrvatskoj, Mirjana i John na Manhattanu, Ruška i Mićo u Westchesteru, Vanessa i Alexander u Kanadi, Alan u Buffalu, a da se ne spominje ostale u Engleskoj, Njemačkoj, Californiji i Floridi." Drugi momenat, koji je spomenula Marie bilo je astrološko praćenje, a posebno na što ju je Tatjana upozorila, da je ovo po početku kineske Nove godine, dobar znak, jer je to ne bilo koje, nego u znaku zlatne svinje. Tatjana joj je objasnila, da bi to značilo, da bi se ove godine mogle dogoditi vrlo dobre stvari. Na neki način, nastavlja dalje Marie, izgleda ironično, jer nas je baš u toj godini napustila. (Ne mogu ovdje da i sam dodam, da je možda od tih predskazanja i ovo obilježavanje, izdavanje monografije i okupljanje Thallera u Požegu). U svojim posljednjim danima nastavlja dalje Marie, da je Tatjana rekla mnogo puta, da je to uredu, ako umre i osjećala da je to dobar način da se ode (odlazak), a konačno bila je konformna, nije imala bolova, bila je okružena ljubavlju obitelji i prijatelja, imala je dobar život. Smatrala je, da će njena bolest privući prilikom posjeta mnogo rođaka i da će tako imati priliku da se oni pobliže upoznaju, porazgovaraju i druže." Rekli bismo do u detalje sve joj je bilo svrsihodno. Počivaj u miru Tatjana!

IV.

127. Marija Viktorija (4.8.1860.-16.5.1896.) vjenč. 4.8.1884. s

128. Dr. iur. Ante Pukler, odvjetnik (Alaginci 29.12.1858.-Požega 18.4.1891.)

Još kao student na zagrebačkom i gradačkom sveučilištu oko 1880. bio je glavni pristaša i protagonista sveučilišne mladeži Stranke prava i njezina prvaka dr. Ante Starčevića. Po povratku u Požegu radi kao odvjetnik i branitelj u kaznenim stvarima. Bio je i pravni zastupnik imanja Brestovac. Uz to je bio uvaženi političar i pisac. Napisao je i izdao "Ženitbene običaje i svatovske pjesme u Hrvata". Pisao političke članke i brošure, i uređivao neko vrijeme tjednik "Slavonac" 1886. godine. Sve je upućivalo, da će djeca iz toga braka imati sjajan izgled za budućnost. No nagla najprije njegova smrt, a nakon pet godina i Marijina, učinili su taj izgled kratkotrajnim. Dječake su uz pomoć teta s očeve strane poslali na školovanje, Marijana, koja je u doba majčine smrti bila učenica Pučke škole, upisana je u Višu djevojačku školu u Zagrebu.

V.

129. Zlatko Pukler, pravnik (1885.- 1955.), sin Ante i Marije. Direktor Prve hrvatske štedionice u Zagrebu. Prva hrvatska štedionica u Požegi i čitavo bankarstvo Požege poslije 1925. godine bilo je u rukama požeške Podružnice Prve hrvatske štedionice u Požegi, koju je vodio Jakšić.

130. Dr. iur. Dragan Pukler, pravnik feldkurat (1886.- 1917.), sin Ante i Marije.

131. Marijana Pukler, časna sestra Ignacija, završila studij matem., umjetnik slikar, upravitelj bolnice sestara milosrdnica u Vinogradskoj - Zagreb. (3.2.1888.- 4.4.1960.), kći Ante i Marije.

Njenim tutorom postao je njihov ujak dr. Ignacije Vatr. pl. Thaller, koji je uz svoj bogati posjed u Požegi imao i unosan položaj u Zagrebu - protomedicus. U Zagrebu je stanovala u Donjem konviktu samostana. Marijana je zvala ujaka "Onkl-Naci" i iz poštovanja prema njemu uzela si ime s. Ignacija. Sva ta tragedija u obitelji utisnula joj se u dušu ostavivši dubok melankolični biljeg, ali i stvorio jaku životnu povezanost između četvero siročadi. Kad je svršila višu djevojačku školu, prešla je u preparandiju, a iz Donjeg konvikta u Internat za učiteljske pripravnice. Praznike je redovito provodila u lijepom ujakovom stanu u Zagrebu ili na njegovom imanju u Požegi. Tamo se za nju brinula ujakova kćerka Marija Ana Terezija, petnaest godina starija sestrična. Svojom pažnjom i brigom za svoju okolinu svladala je i drugu tragiku svog života, turberkulozu, koja ju je podgrizala već od rane mladosti. Naslijedivši od niza plemićkih porodica koje su se rodbinski povezivale pozitivne i plemenite karakterne crte, poteklo je tako još iz djetinstva otmjeno i prijazno vladanje, kojim se uz privlačnu vanjštinu odlikovala cijeli život. Kad je Marijana postala sestrom M. Ignacijom, ova otmjenost dobila je i redovničku boju, tako, da je kao nastavnica činila dojam prave milosrdnice. Na Građanskoj školi, a osobito na Preparandiji, mnogo je upotrebljavala individualnu metodu odgoja te s učenicima postupala upravo majčinski, osobito s onima, kojima je bila razrednica. Na "svome" zraku i uz dobru hranu ona se u Požegi uprkos svoje vjerne turberkuloze sjajno oporavila. Nitko nije mogao zaključiti na ikakvu bolest, a kamoli

na uvriježenu baštinu- njenu turberkulozu. Tako potpuno zdravlje zadržala je i u godinama 1937.- 1940., kada je bila imenovana upraviteljicom bolnice u Vinogradskoj cesti. Tu je došlo do izražaja njezino dobro srce i miran diplomatski nastup. Tu je znala svakoga zadovoljiti: liječnike, sestre, bolesnike i namještenike, svakoga, tko je tražio intervenciju, bio to odličan gospodin ili odrpani siromah. Za svakoga je imala prijazan smiješak i dobru riječ, a što je glavno, svakoga je znala smjestiti kamo je trebalo. Ovo svoje milosrdničko i staloženo vladanje znala je sačuvati i uz svu ostalu brigu uz posao. Preuredila je i učinila impozantnim i posve modernim interno odjelenje u bolnici, dogradila novi laboratorij, a nikada nije "izgubila živce" i ostala zdrava. U rujnu 1940. godine premještena je u Sarajevo za učiteljicu na Građanskoj školi. Ne samo zemlja i narod, nego i vremena su nastupila ratnom žestinom i političkim perturbacijama. Uza svu dobru volju i brigu tadašnje starješice u Sarajevu, s. Ignacija nije mogla imati sve ono što je uz njezinu trajnu bolest bilo od životne važnosti. Kad se 1943. godine vratila u Zagreb, bila je mnogo slabija, a i živčano raspoloženje nije više bilo onako mirno i staloženo kao prije. Ipak se nekako pribrala i oporavila pa su uz lijekove ostale su mirne one zakrečene kaverne na plućima. Svršetkom rata 1945. godine namještena je ponovno u Vinogradskoj bolnici, no uz posve izmijenjenim prilikama, kad je trebalo mnogo takta i mudrosti svuda i svakome. Od državnih vlasti namješten je novi upravitelj bolničke ekonomije, a ona vrši neki uredski posao. 22. 7. 1948. godine imenovana je starješicom sestara namještenih u bolnici. Tada je broj sestara smanjen na 21. Već 1949. godine prestala joj je služba, jer su sve sestre ostavile bolnicu i preselile se u Kuću maticu. Tu prihvaća službu vrhovne savjetnice. 1951. prestaje joj služba vrhovne savjetnice, a njezina turberkuloza rapidno napreduje. Radi opasnosti za okolinu bila je odijeljena od zajednice i smještena u posebnu sobu. U to doba pada i bolest njezinih rođaka u Visokoj ulici, pa brata Zlatka i šogorice Zlate. Za sve četvero tih bolesnika ona se mnogo brinula. Kod brata je jedno vrijeme bila svaku drugu noć. Svoju goroku tugu razbijala je poslom, kojim se od mladosti rado bavila - prepisivala je note. Sestre muzičarke bile su ne samo prezadovoljne već i vesele videći ovu divnu rednost i krasni rukopis, jer one za taj posao teško nađu vremena. U 1959. godini počela je naglo slabiti i stariti. Bila je svjesna svoje nemoći. Počela je sređivati svoje stvari, palila fotografije, pisma karte, slike itd. Govorila bi: "Evo, uzmite, možda će vama trebati, ja ću skoro umrijeti..." No što je više slabila to se grčevitije držala svoga posla - prepisivanja nota. Smrtna borba bila je vrlo kratka i laka. Tijelo istrošeno dugim bolovanjem nije imalo snage da se dugo otima smrti. Ipak je navršila 72 godine. Mnogo je radila, mnogo molila, mnogo tiho i tajno trpjela. Pokopana je na groblju Mirogoj u Zagrebu, polje 65; r. III. br. g.137.

132. Ivan Pukler (1889.-1889.)

133. Mirko Pukler (1890.- 1897.)

134. Daniel, Pukler, agronom (1891.-1946.)

III.

135. Klara Thaller (2.8.1817.-1846. ?), kći Vatroslava i Katarine. Udala se za obrtnika i posjednika Josipa Winklera u Batini.

136. Pavle Thaller (1819.-17.9.1826.), sin Vatroslava i Katarine.

137. Julijana Thaller (13.2.1821.-11.9.1891.), kći Vatroslava i Katarine, udana za

138. Alojzije Vjekoslav Vjenceslav pl. Knežević, kr. žup. veterinar (1819.?- 16. 6. 1887.)

Prvi veterinar u Požegi, spominje se u županijskim zapisima iz 1849. godine bio je Vjenceslav pl. Knežević. Tu dužnost obavljao je za plaću od 240 forinti. Na toj dužnosti bio je sve do 1876. godine, a obavljao je i poslove kotarskog veterinara.

IV.

139. Vjekoslav Knežević (1856.- 1912.), sin Alojza i Julijane.

140. Viktorija Knežević (1858.- 1922.), kći Alojza i Julijane.

141. Stefanus Knežević (1861.- ?), sin Alojza i Julijane.

III.

142. Josephus Thaller (11.3.1825.-25.3.1825.), sin Vatroslava i Katarine.

143. Ladislav Thaller, sudac i por. nar. garde, velepos. (23.6.1826.-2.6.1901.), sin Vatroslava i Katarine, vj. s

144. Matildom Szemellics (25.8.1833.-28.10.1910.), Podgorač.

Ladislav, Vladislav, imenovan je 28.8.1848. poručnikom narodne garde, a 19. 1. 1852. vjenčali se u Pakracu. Ladislav je 1849. začasni prisežnik (pristav). Ladislava su 1863. posjetili braća Ivan i Filip i njegov sin Vatroslav u Dugom selu kod Terezovca (Podravina), kada je Vatroslav završio školovanje u Beču. Tada je Ladislav bio Veliki sudac u Terezovcu. U povratku kući stric Ladislav ispratio ih je do Jankovca, gdje je upriličio lov na srne. Kad je Ladislav umirovljen preselio se u Požegu.

Matilda kao udova bila potpomagajući član i dobrotvor DVD Požega s 22,60 K, od 1901.

Ladislav i Matilda umrli su u Požegi i pokopani na groblju sv. Ilije. Po njihovoj smrti u njihovu kuću u Požegi uselili su Mijo, supruga Marija Ana Sofija i kći Hedviga.

IV.

145. Marija Anna Sofija Thaller (3.9.1855.- 2.11.1928.), kći Ladislava i Matilde, udana za

146. Dr. chem. Michael Mijo Otto pl. Reiner, vlastelin Brestovački (27.9.1844.-1.9.1925. Podbrežje kod Maribora), sin Michaela i Katarine.

Za Reinere postoje zapisi u župi Tarjan (Mađarska):

Mathias Reiner, posjednik, sin Johanna Reinera, r. 1763. i supruga mu Magdalena Bachmann, rođ. 1774., vjenčani 1794. Njihov sin Michael Reiner, rođ. 1803., umro 1860. i supruga mu Katarina Schnapp. 1837.

Michael se rodio u Velikom Bečkereku (Zrenjanin). Poslije osnovne i srednje škole odlazi u Beč na sveučilište, gdje je doktorirao kemiju 1867. Preselio se s porodicom u požeški kraj 1881. godine, gdje je kupio imanje Brestovac, a poslije i druga (Alaginci, Svetinja, Marindvor). Uz to osniva najprije štedionicu a potom i Pučku banku u Požegi. S kakvom je ekonomskom snagom tada raspolagao najbolje govori objava veleporeznika tadašnje županije požeške u Glasniku istoimene od 9. veljače 1907. godine, kada je bio na drugom mjestu s 8.633,70 K ili samo 1.146,12 K manje od prvoga Milana Turković, vlastelina Kutjeva. Kao gradski zastupnik, pa član županijskih skupština i gospodarske podružnice istakao se revnošću za promicanje gospodarstva i industrijskih pothvata u požeškom kraju. Osnovao je Zakladu porodice dra Mije Reinera za podupiranje obrtnika i za osnutak sirotišta. U tu svrhu darovao je 28. listopada 1898. godine gradu Požegi svoju kuću u ulici sv. Florijana vrijednu 20.000 K, a osim kuće u gotovom novcu 20.000 K. Marija Ana Sofija pokop. je u obiteljskoj grobnici na groblju sv. Ilije u Požegi.

V.

147. Olga pl. Reiner, kći Michaela i Marije Anne (1875.-1.5.1955. Friesach), udana za

148. Carlo pl. Somogyi von Sudovec, tada satnik, poslije pukovnik. Sinovi:

VI.

149. Dr. Viktor Vili pl. Somogyi, sin Carla i Olge. Sudjelovao kao poručnik u Prvom svjetskom ratu, gdje je i ranjen na istočnom bojištu. Poslije stanovao u Šibeniku - La Dalmatienne.

150. Dr. Carl Theodor Dorijan Dori pl. Somogyi, sin Carla i Olge. Završio mornaričku akademiju u Branau. Poslije rata radio u jednoj firmi i dobro zarađivao. Posljednje boravište Vila Mira, Pećine Sušak. Umro od raka.

V.

151. Agata barunica pl. Reiner, kći Michaela i Marije Anne. Dobila posjed Brestovac, udana za

152. pl. Zmaić, on je časnik Austrougarske vojske. U braku nisu imali djece. Pokopana u Friesachu.

153. Hedviga - Marija Ana pl. Reiner, kći Michaela i Marije Anne, (Detkovac 1877.-1958.). Dobila posjed Svetinja - Jakšić. Vj. 28.04.1897. u Brestovcu

154. Carl Dragutin Lehrman, (Požega 1863.-Kreševo 12.6.1918.).

Lermanovi su kao grupa naseljenika 1785. godine krenuli iz St. Wendela aus dem Trierischen, 2. 8. 1785., da bi nakon napornog puta kočijom, lađom (splavi Dunavom i Dravom stigli u Osijek, a odatle opet kočijom u Kutjevo 10. 9. 1785. Kako je glava porodice bila udovica s djecom to je nakon izvjesnog vremena iz Kutjeva smještena u Bekteš, a kada se selo Poreč izgradilo, preselio u njega njen sin Philipp. Njegov sin Jakob, izučeni tkáč doselio se u Požegu sa svojim sinon Georgom. On će također izučiti za tkača i oženiti Mariju Schulz i jedan od njihove mnogobrojne djece je i Carl Dragutin. Bio je u čuvenoj ekspediciji za istraživanje afrike (Conga). Po povratku u domovinu se ženi, privrednik, bakkar i poduzetnik. Stjecajem okolnosti posao propada i on završava u Kreševu kao nadglenik rudarskih istraživanja. Dragutin je bio predsjednik HPD "Vijenac" 1900.-1904. godine.

Hedviga je bila aktivna u Gospojinskom društvu Požega i kuma zastavi Hrv. pjev. društvu Vijenac 1907.

Carl je umro u Kreševu i pokopan na tamošnjem groblju, a Hedviga umrla u umirovljeničkom domu u Grazu (Austrija) kremirana i pokopana u Frieschu 1958. godine.

155. Oskar pl. Reiner (1882. /81?/- 14.4.1945.), sin Michaela i Marije Anne. Dobio posjed Alagince

156. Katarina pl. Jurković (1886.-1971. u Zagrebu)

VI.

157. Michael Mihajlo pl. Reiner Brestovački (1912.- 25.11.1989.) Bibliotekar HAZU-i

158. Marija Aleksandra barunica Allmayer Beck (1913.-)

159. Ernest pl. Reiner Brestovački (1915.-1942.) Poginuo u II. svjetskom ratu.

V.

160. Vladimir Aladar pl. Reiner Brestovački (1883.-1962.), sin Michaela i Marije Anne.

161. Marija Sarkotić (1888. Karlovac - 1968. Osijek)

Aladar je naslijedio posjed Marindvor, koji je još 1937. godine bio veličine 658 jutara. U Požegi imali kuću u Babukićevoj ulici. Ona je srušena osamdesetih godina prošlog stoljeća, kada se gradio Dom umirovljenika.

VI.

162. Oskar pl. Reiner Brestovački (1909.- 1978.) državni službenik

163. Vera Pichler

164. Prof. dr. sc. Ivan pl. Reiner Brestovački (1911.- 1975.)

165. Prof. dr. sc. Željka Banovac (Krk 1924.- 2004. Zagreb), specijalisti za dječje bolesti

Prof. Ivan Reiner bio je predstojnik Odjela za unutarnje bolesti bolnice Sestara milosrdnica u Zagrebu od 31. 12. 1965. do njegove smrti 1975. godine. Od školske godine 1960./61. do 1965./66. vodio je nastavu interne medicine Stomatološkog fakulteta u Zagrebu.

VII.

166. Akademik prof. dr. sc. Željko pl. Reiner Brestovački (1953.-...), predstojnik Klin. Bolnice Rebro

167. doc. dr. sc. Eugenija Tedeschi (Split 1960.-...) specijalist za očne bolesti

Akademik Reiner je na posebnoj svečanosti 18. srpnja 2007. godine u Londonu, uz sudjelovanje najznačajnijih osoba iz područja medicine u Velikoj Britaniji ali i cijeloga svijeta, svečano proglašen za redovitog člana (Fellow) Royal College of Physicians (Kraljevska britanska medicinska akademija). Time mu je, kako je to napisano u obrazloženju, ukazano priznanje za doprinose u medicini kao jednom od najistaknutijih europskih liječnika. Prof. Reiner u ovom trenutku četvrti živući Hrvat koji je djelatna na području medicine. Prof. Reiner istodobno je i redoviti član HAZU i predsjednik Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, time postaje jedini hrvatski znanstvenik i stručnjak koji je redoviti član sve tri spomenute akademije.

VIII.

168. Ivan (Zagreb 1984.-...), student prava, sin Željka i Eugenije

169. Maria (Zagreb 1997.-...), kći Željka i Eugenije

VI.

170. Aladar pl. Reiner (1913.- umro u Osijeku) službenik

171. Marija Senc

172. Ervin pl. Reiner (1918.- 1944.) Poginuo u II. svjetskom ratu.

III.

173. Nikola Thaller, sudac u Pleternici i por. nar. garde (5.12.1827.-1870.), sin Vatroslava i Katarine,

174. x

Nikola je 28.8.1848. imenovan poručnikom narodne garde, a 19.2.1861. imenovan kotarskim sucem pleterničkim. Nikola je jedini od Thallera 1866. godine proglašen za Počasnog građanina Požege.

IV.

175. Anton Thaller, sin Nikolina, umro kao pitomac u Wienerneustadtu - terezijanske akademije.

III.

176. Franjo Thaller (12.5.1830.-12.7.1830.), sin Vatroslava i Katarine.

177. Viktorija Thaller, (24.12.1823.-30.4.1888.), kći Vatroslava i Katarine, udana za

178. Petra pl. Maljevac, veliki župan (24.12.1823.-16.7.1884.)

Petar se rodio u Požegi, gdje je završio početne škole, kao i započeo gimnaziju, a dovršio u Pečuhu. Pravoslovne nauke završio je u Budimpešti. Bio je najprije pristav županije u Daruvaru, a kao kotarski sudac djelovao je u Kutini i Kutjevu. Poslije je izabran za podžupana županije virovitičke u Osijeku, a zatim velikim županom u Požegi. Po umirovljenju bavio se javnim poslovima i bio saborski zastupnik. Otac mu je bio vlasnik plemićkog dobra Završje. Petar je bio predsjednik 1866.- 1867. pjevačkog društva Liedertafela.

Viktorija je bila predsjednica Gospojinskog dobrotvornog društva 1883. - 1888.

II.

179. Franciska Thaller (20.5.1783.-1836.?), kći Pavla i Ivane. Pomaže Katarini u djevojačkoj školi 1827. u Požegi.

180. Stjepan Pavao Thaller (24.12.1784.-1785?), sin Pavla i Ivane.

181. Adam Aleksandar Ivan Thaller (24.12.1786.- ?), sin Pavla i Ivane. Poginuo u Gornjoj Italiji u ratu protiv Napoleona kao aktivni ces. bojnič. Po drugoj verziji, Vatroslavoj (Ignacij), bio promaknut u čin podpukovnika, umirovljen, ostao živjeti u Italiji, oženio se i umro u Milanu.

182. Konstancija Marija Agneza Thaller (14.4.1794.-1839.?), kći Pavla i Ivane. Sudionik u nasljednoj masi nakon smrti majke Ivane.

183. Vjekoslav Aloysius Aleks Michael Thaller, sin Pavla i Ivane, kr. poštari, tribunus plebis, nadzornik bolnice i gradski blagajnik (20.9.1781.-20.8.1839.), vj. s

184. Barbara Scherfeneder iz Arada

Osobitim dekretom namjesnika austrijskih pošta, komornika grofa Josipa Dietrichsteina u Beču od 20. ožujka 1801. povjereno je pravo na požešku poštu Vjekoslavu Thalleru, koji je bio dužan položiti prisegu kod poštanske naduprave u Osijeku, uz obvezu, da će poštarske poslove rukovoditi u svojoj vlasti najmanje 10 godine. U ovom razdoblju otvorena je od 20. lipnja 1809. poštanska sveza iz Osijeka preko Našica s Požegom, a preko Pakraca sa Zagrebom, dok je prije tekla pošta jedino preko Nove Gradiške.

III.

185. Michael Thaller (Arad 9.3.1819.- Virov. 24.7.1907.) zemljopos. i senat., sin Vjekosl. i Barbare, vj. s

186. Veronika Langenberger (Boltek, Szatmar županija 15.1.1832.- Virovitica 21.1.1872.)

IV.

187. Karolina Thaller (4.12.1848.-1929.), kći Michaela i Veronike. Ostala kod kuće.

188. Ludovik Thaller (2.3.1850.-?), sin Michaela i Veronike. Otišao u SAD. Izgubio mu se trag.

189. Viktorija Thaller (1852.-1870.), kći Michaela i Veronike.

190. Marija Thaller (6.8.1854.-1938.), kći Michaela i Veronike. Obolila zbog stradanja koja je pretrpila od bandi Bele Kuna.

191. Ivka Thaller (11.3.1856.-1917.) kći Michaela i Veronike, vj. za gostioničara

192. Antolića u Vinkovcima. Umrla bez djece.

193. Helena Thaller (28.8.1859.-1931.), kći Michaela i Veronike, bila kod Laure u Pešti i vratila se u Viroviticu.

194. Franjo Thaller (29.1.1864.-12.2.1939.), sin Michaela i Veronike, bio je suvlasnik trgovačke tvrtke Thaller i Kerschbaumer, Zagreb, Ilica 12., vj. s

195. Luiza Pušenjak (18. 5. 1878.- 13. 6. 1941.), iz časničke obitelji, rodnom iz Celja.

V.

196. Vjekoslava Thaller, kći Franje i Luize, simultani prevodilac (20.1.1907.-4.1.1986.) vj. 6.8.1939. s

197. Mate Kollibaš (19.9.1893.-8.2.1976.) Exportna akademija, prokurist.

198. Dipl. ing. elektrotehn. Franjo Thaller (3.4.1909.-12.8.1990.), sin Franje i Luize, vj. s

199. Emilija Stanzer (28.2.1913.-28.4.1974.) Kći generala Slavka Stanzera.

VI.

200. Dipl. ing. kem. Jasna Thaller udata Crossan (18.12.1947.), kći Franje i Emilije, vj. s.

201. Alex Crossan, industrijalac, umro Švicarskoj.

VII.

202. Aleksandra Crossan (15.6.1976.-...), kći Jasne i Alexa, živi u Švicarskoj.

V.

203. Božidar Thaller (5.9.1910.-1945.), sin Franje i Luize, priv. čin., vj. s

204. Margareta Jungfleisch.

Božidar je nestao u proljeće 1945. godine kao Domobranski časnik.

205. Dr. kemije Viktor Thaller (11.11.1919.-...) nastavnik Univerze u Oxfordu, G.B., sin Franje, vj. s

206. Almariana pl. Balley (30.7.1926.-...)

Viktor je diplomirao kemiju na Tehničkom fakultetu u Zagrebu (1943.). Bio je asistent na Organskoj kemiji Prirodno-matematičkog fakulteta (1947.-1959.) gdje je doktorirao (1953.) i habitirao se (1958.). Od 1959. do 1987. nastavnik je na Sveučilištu u Oxfordu, G.B. (University lecturer i fellow Linacre College-a) gdje nakon umirovljenja sudjeluje u nastavi do 2000. god. Istražuje sa suradnicima kemiju sekundarnih metabolita viših i nižih biljaka i većinu rezultata publicira u J. Chem. Soc. Od 1963. do 1988. predaje u Zagrebu na Postdiplomskom studiju Sveučilišta. Viktor se sjeća Tatjane (125) iz kasnih tridesetih godina kada je dolazila u veslački klub na Savi u kojemu je on bio član. Devedesetih su godina uspostavili vezu i sastali se jedne večeri u Puli priliprilikom Tatjanina krstarenja brodom iz Grčke do Venecije. V. se na osnovi Tatjaninih informacija upoznao oko 1995. sa potomcima Thallerovih u Thurnu i održava s njima prijateljsku vezu. Viktor i obitelj žive u Britaniji i provode godišnje odmore u obiteljskom domu u Bribiru, Vinodol (Almarianin djed s majčine strane, Brozović, bio je iz Bribira).

VI.

207. Viktor Thaller (27.6.1949.-...), sin Viktora i Almariane, soc. radnik, vj. s

208. Jill Glendening (29.8.1943.-...), žive u G.B.

209. Dr. med. Vladimir Thaller, (3.6.1953.-...), sin Viktora i Almariane, očni kirurg, vj. s

210. Linda Bagley (12.3.1952.-...), žive u G.B.

VII.

211. Kristian Thaller (12.8.1985.-...), sin Vladimira i Linde, dipl. fizičar,

212. Marko Thaller (19.3.1989.-...), sin Vladimira i Linde, student medicine,

213. Maria Thaller (27.11.1991.-...), kći Vladimira i Linde, srednjoškolka.

IV.

214. Ida Thaller (22.9.1866.-8.9.1933.), kći Michaela i Veronike, vj. s

215. Josip Kreiziger, zemljoposjednik i limar.

V.

216. Jelka Kreziger (?), kći Ide i Josipa, vj. s

217. Graffius, trgovac u Virovitici.

218. Marija Kreiziger (8.9.1899.-2.2.1984.), kći Ide i Josipa, vj. s

219. Lacko Boehm (Böhm) iz Rume, trgovac, nestao 1945.

IV.

220. Roza Thaller (2. 3. 1868.- 20. 10. 1945.), kći Michaela i Veronike.

III.

221. Laura Thaller, kći Vjekoslava i Barbare, vj. Helvej, mađarska glumica u Pešti, veoma poznata tragedkinja. Iz Pešte u Viroviticu dovezla se u šesteropregu. Mnogo je utjecala na svoje nećakinje Mariju i Helenu.

2. *Introductio ad veram Chemiam*

Prvi je put u našoj literaturi objelodanio je Mirko Dražen Grmek podatak o navedenom Thallerovom rukopisu u svom rukovetu starih sačuvanih u Hrvatskoj i Sloveniji. Kratke prikaze rukopisu dali su Hrvoje Tartalja i Miroslav Metzger. Taj rukopis nije do 1994. godine detaljnije istraživan, dok se tog posla nije prihvatila dr. Snježana Paušek-Baždar. Rukopis je pohranjen u Gradskom muzeju Požega. Ona je u svom djelu "Flogistonska teorija u Hrvata" u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb 1994., ne samo opisala Thallerov rukopis, nego i obradila do tada nepoznate nazive i kemijske simbolike Pavla Thallera. Jer kako kaže znanstvenica, da bi svladali znanstvena pitanja u određenom povijesnom razdoblju, moramo najprije svladati jezik znanosti tog razdoblja. Tako je za čitanje Thallerovog rukopisa potrebno

svladati jezik kemije i razjasniti kemijsku simboliku, odnosno sustav znakova kojima se thaller služio. Smatra, da ono što su navodili Metzger i Tartalja da se on služio alkemijskim i istrokemijskim znakovima nije točno. Zato je ona Thallerove kemijske znakove svrstala u određene grupe odnosno sustav, jer u svom rukopisu Thaller nije dao nikakovu tablicu ili shemu na temelju koje bi se mogli rastumačiti kemijski znakovi s kojima se koristio. Ne mislim ovdje prepričavati njeno djelo, jer ono sadrži 81 stranicu pa je nemoguće i krivo bih onda donosio zaključke. Za ovu priliku je dovoljno istaći, da on dolazi u Požegu kao prvi izučeni kemičar, da je vlastoručno napisao svoje viđenje “kemije”, da to svoje djelo nije imao komu u hrvatskoj dati na recenziju niti je mogao u novoj sredini pritisnut brigama za osobnu egzistenciju dalje raditi na takovim projektima. I konačno još jedno sporno pitanje oko toga, je li to pisano kao udžbenik ili pitanja i odgovori kao zapisi s predavanja u Innsbrucku, unuk Filip je zapisao, da je naslovnicu za taj rukopis napisao njegov otac Vatroslav, a ne Pavao.

3. Plemstvo

Iz opisa se vidi, da je već Pavao oženio suprugu plemenita roda i normalno, da je težio da i on dobije plemstvo. Isto tako i mnoge druge supruge Thallerovih, ali i ženici, bili su iz plemenitaških obitelji. Prvo je to pošlo za rukom Vatroslavu, protomedicusu, komu je dodijeljeno nasljedno plemstvo, s pridjevkom “od Drage”. Vjerojatno je tražio, da tako oda i počast svojoj majci Anni, koja je pl. Kraljević, isto od Drage. Grb sadrži uz otvorenu knjigu i mač, još i Eskulapov štap, sa zmijom, simbol liječništva i ljekarništva. O ranijim potragama najbolje se vidi iz pisma Filipa Thallera sinu Emanuelu, pisanog u Požegi, 26. 6. 1900.

“.....Zidar ovdašnji Golbreiter (pored tirolskog pisma kojeg sam kod njega vidio (Kollreider) nazvan pripovijeda: Da je i on iz Tirola rodom i da zna za dve kuće Thallera u Oberlienzu, koje se nalaze na pijacu i da je prije više godina osobno bio u tim kućama, znajući već da smo mi dijeca Thallera koja potiču iz Tirola.

Jučer je bio kod mene i Steve Reiner te nam je povodom saopćene vijesti o tvom putovanju kazao: da se ne damo od nikoga zbuniti - kao što je Ignacu (Vatroslavu) prije nekoliko godina kazivao sada već pokojni neki kirurg u kotaru Novska, da postoje dve loze Thallera u Tirolu, jedni da su plemeniti, a drugi ne, pa k ovima potonjima mi spadamo. Reiner veli: da je on faktično osvjedočen da mi potječemo od Thallera u Tirolu, onih koji su pod kraljem Matijom II. u prvoj polovici 17. stoljeća dobili plemstvo. Reiner veli, da je pred više godina gđa ljekarnika Mittler (posjednika bivše ljekarne na trgu sv. Marka u Zagrebu), pošto je i ona tirolka bila u nekom lokalnu za osvježenje blizu Lienza i tamo među više gostiju opazila jednog starog gospodina koga su nazivali “Herr von Thaller” pa se ona tome gospodinu približila te ga upravo pitala: da li je on u srodstvu Thallera koji žive u Hrvatskoj i Slavoniji, a taj stari gospodin da joj je rekao: da se jedna struka od njihove mnogobrojne porodice prije

mnogo godina odijelila i preselila u Ugarsku, pa da tamo živi više članova te porodice u mnogo mjesta. Ista gđa Mittler, kaže Reiner, da je uslijed toga razgovora pomenula da je stari gospodin von Thaller pozvao k sebi i pokazao joj obiteljski "Adelsbrief" iz koga si je ona sve podastke pobilježila te iz tih i razgovora sa starim vodjenog, nedvojbjenim smatra, da i požeški Thalleri potiču iz oplemenjene obitelji Thallera u Tirolu. Konačno, da joj je starac kazao, da mogu požeški Thalleri na najlaganiji način uslijed toga dobiti od ondašnje (tirolske) vlade vjerodostojne dokaze."

4. Thallerova Gospa

Negdje početkom 18. stoljeća podigli su isusovci u crkvi sv. Lovrinca i žrtvenik Bl. Djeviči Mariji, postavivši na njega drveni izrađeni kip Bl. Gospe s djetetom Isusom u naručju. Kip se zvao "Marija bez grijeha začeta". Kip je bio pozlaćen i načinjen od lipova drveta. Ukinućem isusovačkog reda 1773. godine i crkva je opustjela, to je Pavao pohranio Gospin kip u svoju ljekarnu, kojemu je bila svetac zaštitnik. Od tada je prozvana i Thallerova Gospa. Kada je 1835. godine osnovan požeški orfanotrofij, obitelj Thaller vraća gospin kip. Njegovim ukidanjem 1946. godine kip dospijeva u muzej, da bi uspostavom Požeške biskupije, Gospa opet bila vraćena 1997. godine.

5. Thallerova koliba

U svom životopisu Vatroslav Thaller (protomedicus) navodi, da je pradjed Pavao sagradio Thallerovu kolibu na vrhuncu vinograda. Sve zemljište od kuće do vinograda bilo je njegovo i od kuća ili bašče do vinograda bio je krasan voćnjak svakovrsnog voća. Za gradnju kolibe ima zapis, da je Vjekoslav Alois Thaller dao je 12. ožujka 1827. godine položiti kamen temeljac za svoju, kako su je onda nazvali - Tahallerovu kulu - kolibu - Vidikovac iznad središta Požege na lokalitetu Antunovac na brdu Kamen. (A možda je to bila i obnova?) To je bila šestuglovna građevina na kat, a obzirom na lokaciju odakle se pruža prekrasan pogled na čitavu Požeštinu, postala je omiljeno okupljalište prijatelja i znanaca obitelji Thaller, ali i zaštitni znak Požeškog vinogorja. Rado su tu prilazili i drugi građani ili tadašnji posjetioci Požege. No kao i svako dobro ima svoje protivnike. Tako je 23. prosinca 1854. godine izgorjela prvi puta Thallerova koliba, kako piše tadašnji kroničar od požara koji je podmetnuo "poznati zlikovac". Požar je tada uništio krov i sprat kolibe pa Filip Thaller na ostacima temelja 1855. godine podiže novu zgradu istovjetnu prethodnoj. Još treba pojasniti, da je 12. ožujka Grgurevo, kada Požežani slave pobjedu fra Luke Ibrišimovića i njegovih boraca nad Turcima, koja se odigravala istog dana 1688. godine na brdu Sokolovac pa je višestoljetno okupljanje požežana u vinogradima iznad Požege, bilo dakako u to doba kod te kolibe. Taj dan je danas i Dan Grada Požege pa svakako da ta koliba i danas nedostaje i da bi ju trebalo ponovno izgraditi. Iako zaštićena kao spomenik kulture, izgorjela je i drugi puta prilikom paljenja prvomajskih krijesova (30. travnja 1951.) od nepoznatih palilaca (!?) i od tada nije više obnavljana.

Koliba, a posebno njen položaj oduševila je đakovačkog biskupa msgr. J. J. Strosmayera i on je izrazio želju da bi ju kupio.

Thallerovu kolibu narisao je Miroslav Kraljević Fric (slikar), kao i još neke dijelove Požege, da mu otac dok je službovao u Gospiću može uživati u svom zavičaju. Na žalost te slike nisu sačuvane.

6. “Schwanengesang” požeškog Liedertafela

Franjo Ciraki (Zapisi III., 133-142):

“U zemlji je vladao novi duh. Već se je neko vrijeme spremala bura, da pokopa Liedertafel, kojemu se prišivalo gojenje tuđe pjesme i protunarodnih tendencija. Ono prvo stoji, a glede drugoga tvrdio bih, da je to neopravdan prigovor bio, i da tom sboru bezazlenih ljudi ni trunka političkog promišljanja bilo nije. Ali parola je bila: van sa švabskim Liedertafelom. U programu koncerta, što se je imao davati u proslavu slavenskih apoštola, našla se kuka. Ne znam koja pieca imala je obilježje njemačko. Tu će odpočeti jurišanje. I nas desetak đaka četvrtoga razreda prisustvovalo je koncertu. Ne znam, s koje strane i uz čije posredovanje i u našu družbu došla ta parola. Puno nam nije trebalo tumačiti, da shvatimo, da njemačkoj pjesmi nema mjesta u hrvatskoj zemlji, a naročito ne kod koncerta danoga u proslavu slavenskih apoštola. Držim za stalno, da su naumljenu đacku demonstraciju povlačivali obitelji vel. župana Špuna i da je za nju znao ravnatelj gimnazije o. Vatroslav Muha. I vience od čička i od korova dobili smo već gotove, a kolao je glas, da su pleteni od gospojica kćerke velikog župana.

Bilo nas je osmero junaka odabranih da spasimo narodnost; evo im imena: ja i Stevo (Stjepan) Thaller, sin Filipa Thallera, za onda gradskoga kapetana, Antun Mikulić i Dragutin Schmautz, Đuro Nenadović i Joco Stojanović, Platon Solarić sin daruvarskog paroha i Josip Erpačić. Za Đuru Nenadovića, sina seljačkoga iz Prekopakre, i za Josipa Erpačića platio je nepoznati dobrotvor i ulaznicu za koncert, jer su jako oskudni bili, pa ne bi za takovu zabavu sredstava doticalo.

Kad je proskibirana pieca odpočela, bili smo na galeriji dvorane, gdje je pri običnih zabavah glazba smještena, provideni sa obilnom zalihom čička i drača. Na ugovoreni znak počelo je bombardovanje umjetnika i pjevača. Takva što još Požega nije doživjela. Stoga je metež i snebivanje bilo silno. Treba uz to pomisliti, tko su bili izvađači koncerta: same poznate ličnosti, diletanti iz najboljih kuća. Među njima Dr. Hirschenstein sa svojim basom, Vjekoslav Knežević živinar sa svojim tenorom (suprug Julijane Thaller, Filipove sestre), - a na moju žalost i moj dobri otac sa svojim cellom.

Gradski kapetan Thaller je bjesnio, ali kako će zatvoriti rodenoga si sina!

Tako je Koncert u slavu slavenskih apoštola bio “Schwanengesang” požeškog Lidertafela. Društvo se raspalo, a iz njegovih ruševina uzkrsnulo je nekoliko godina

kasnije pjevačko društvo "Vienac", sa skroz domorodnom tendencijom. Kao pokojnomu Liedertafelu tako i "Viencu" kumovao je neumorni Wilim Just, jedini muž u Požegi, koji je u tih vremenih glasbenu umjetnost teoretski i praktično poznao, - jasan dokaz, da mu pri tom nije nikada do političkih enuncija nego samo do umjetnosti stalo bilo".

7. "Inkubator" bez struje

Kada su se prije vremeno rodile Tereziji blizanke Virginija i Albina, 2. kolovoza 1897., iako je bilo ljeto morali, su ih zamatati u vatu i stavljati u toplu pećnicu (rernu), da bi tako preživjele, dok se nisu ojačale. Bilo kako bilo, može se smatrati prvim "inkubatorom".

8. Thalleri - maturanti požeške gimnazije

1888. Rudolf Thaller (Oton Kučera zahvaljuje se Rudolfu Thalleru agronomu, bivšem učeniku gimnazije, što je popravljani barometar donio iz Beča u Požegu.). 1896. Nikola Thaller. 1904. Albin Thaller. 1911. Stjepan Thaller. 1916. Dragutin Thaller. 1936. Adilija Thaller. 1937. Emanuel Thaller

9. Pavlinski slikar Gabrijel Taller (Daller)

Lidija Ivančević-Španiček, prof., viša kustosica Gradskog muzeja Požega za katalog: Na tragu sakralne baštine Požeške biskupije, prosinac 1999. navodi, da sliku sv. Anastazije možemo nesigurno pripisati poznatom pavlinskom slikaru Gabrijelu Talleru (Dalleru). Slika se nalazi u župnoj crkvi sv. Luke Evanđeliste u Lukaču (Virovitički dekanat), ulje na platnu, iz sred. 18. stoljeća.

10. Ostali Thalleri u Hrvatskoj

*1854. Polazio je četvrti tečaj akademije u Beču Albert Thaller, sin vinkovačkog urara. U razgovoru s njim Vatroslav je smatrao da su u srodstvu, jer su i njegovi preci potjecali iz Tirola.

*Albertova sestra se udala za bojnika Tascha, koga je Vatroslav upoznao u Novoj Gradiški 1863. godine, prilikom nastupa na službu u Novograšku pukovniju. Oni su vrlo prijazno primili Vatroslava, a poslije i njegovu suprugu. Tash je živio sa svojom suprugom za sebe i dolazio u javnost samo kad je morao. Za rata u Italiji bio je najprije potpukovnik i zapovjednik tvrđave u Peschieru, a poslije pogobije pukovnika Balača preuzeo je i zapovjedništvo pukovnije. Umro je u Beču kao general u mirovini u 97. godini, a ona nekoliko dana prije njega u 92. godini.

*Družba sestara milosrdnica kupila je u Zemunu 1921. uz bolnicu Thallerovu vilu.

*Josip (Josef) T(h)al(l)er, (otac Antun, majka Marija r. Turner), rođen 1. 12. 1905. u Gašincima, Nijemac, otac 4 djece, partizani ga uhitili kao civila, odveli i ubili 30. 10. 1943. u Velikom Nabrđu.

*Wilfrid Taler, Gašinci 1932.

Njegov djed i otac Josip Taler, r. 1905. bili su poduzetnici i imali su svoju mljekaru u Gašincima.

*Kamilo Thaller, r. 1949., živi u Vukovaru ulica Hrvatske nezavisnosti 134.

Zajedno s grofovima Eltz u drugoj polovici 19. stoljeća dolazi i Gašpar Thaler (1842.-1912.) iz Wiesentheida u Bavarskoj, sin Anne-Mariae Thaler (1809.-1883.), koji radi u grofoviji kao njihov osobni vrtlar. Gašpar je imao i stariju sestru Magdalenu (1828.-1854.) koja je umrla u 26-oj godini života bez potomstva. U rujnu 1873. Gašpar stupa u brak s Therezijom (kći Josepha Eman i Regine Sabo), koja je također bila zaposlena kod grofova Eltz kao njihova osobna kuharica. Radom u grofoviji, stječu nešto novaca te postupno kupuju parcele zemljišta na području grada Vukovara. Gašpar je posjedovao dvije velike kuće nasuprot dvorca Eltz. U jednoj je bio Glassthaus (staklenik za cvijeće), gdje je i započeo sa svojim samostalnim vrtlarskim obrtom. U drugoj kući je bila smještena tadašnja redarstvena oružnica, a s vremenom se mijenjala njezina funkcija ovisno o namjeni, tako da je poslije Drugog svjetskog rata ondje bio smješten Dunavski Loyd. Nakon nekog vremena Gašpar pokreće samostalni posao te se sa suprugom Therezijom seli na periferiju grada Vukovara-Priljevo, gdje osniva Prvu vrtlarsku školu-staklenik (Glassthaus) na paru u Srijemu. U njemu je bila ugrađena velika peć koja je parom zagrijavala staklenik i ukrasno bilje, manje drveće, cvijeće i ruže, koje su se ondje uzgajale. Također je imao i kataloge s ponudom cvijeća, koje se prodavalo i uzgajalo u stakleniku, a svi proizvodi su bili oslikani i štampani na njemačkom jeziku. Zvali su se "Erste Baum und Rosen Schülle Gašpar Thaler und Sohn Johan", kako je pisalo i na samom stakleniku. Imao je i radnike zaposlene u stakleniku koji su mu pomagali u poslu.

Gašpar Thaler je u suradnji s tadašnjim vlasnikom pilane Harsch, dao sagraditi rampu-nadvožnjak pokraj pruge, kako bi mogli svoje proizvode (cvijeće i ukrasno bilje) tovariti u vagone i izvoziti u Francusku, Njemačku, Austriju i širom kasnije nastale Jugoslavije, a vlasnik pilane Harsch je vršio istovar trupaca potrebnih za preoz na njegovoj pilani. Postupnim stjecanjem i radom kupuje parcelu po parcelu te u njegov posjed ulaze zemljišta od vukovarskog do borovskog željezničkog kolodvora, uz obalu Dunava.

Gašpar Thaler imao je u braku dvoje djece, kći Anu udanu Wolf, i sina Ivan (Johan) Thaler senior (1874.-1961.) koji naslijeđuje očev posao i dalje se nastavlja baviti vrtlarstvom, ali nakon smrti Gašpara Thallera 1912. obiteljski posao počinje slabiti te postupno propadati. Ivan (Johan) Thaler senior ženi Tereziju Kopf (1890.-1930.) iz Berka, s kojom je u braku imao petero djece, no jedino preživjelo dijete bio je Ivan (Johan) Adolf Thaler junior, ostala djeca su umrla kao novorođenčad. Ivan (Johan) Adolf Thaler junior (1910.-1982.) također se bavio obiteljskim poslom. Bio je zaposlen u stakleniku, gdje je izučio za vrtlara te se bavio vrtlarstvom do 1931.,

kada dolazi do potpunog propadanja posla te se 1932. zapošljava u tvornici obuće "Bata". U travnju 1932. sklapa brak s Elizabetom Bürger (1912.-1995.), kći Karla Bürger i Katarine Bauer, te iz njihovog braka rađa se četvero djece: Pavao Thaler (1932.-1991.); Anica udana Orešković (1937.), Antonija udana Crk (1947.) i Kamilo Gašpar Thaler (1949.-) Za vrijeme komunističke vladavine obitelji Thaler u razdoblju 1958.-1961. nacionaliziran je najveći dio zemljišnog posjeda, tako da im ostaje samo obiteljska kuća na Priljevu. Pavao Thaler završio je agronomski fakultet i kao dipl. inž. zaposlen u poljoprivrednom kombinatu "Vupik" Vukovar. Ima dvije kćeri Vesnu (1958.) službenik i Jasnu (1963.) farmaceut. U studenom 1991. Pavao je mučki ubijen uskoro nakon okupacije Vukovara.

Kamilo Thaler, po zanimanju trgovac, 1973. g. sklapa brak sa Slavicom rođ. Vukoja, s kojom ima dvije kćeri: Anita Thaler (1974.) doktor stomatologije i Gabrijela Thaller (1980.) doktor medicine, trenutno na specijalizaciji iz interne medicine. Padom Vukovara 1991. godine Kamilo Thaler sa obitelji odlazi u progonstvo u Zagreb, gdje boravi do 2001. g. kada se ponovo vraća u Vukovar zajedno sa obitelji.

11. Groblje sv. Ilije

Većina iz velike obitelji Pavla Thallera pokopana je na groblju sv. Ilije u Požegi. Pavao i njegova supruga Ivana pokopani su prema raspoloživim podacima u kriпти tadašnje župne crkve, a sada katedrale sv. Terezije Avilske. Groblje sv. Ilije je središnje i najveće požeško groblje, smješteno u istočnom gradskom području, neposredno uz cestu prema Pleternici. Osnovano je oko polovice XVIII. stoljeća, isprva kao neko groblje za "nuždu", jer su tu za kuge, koja je u Požegi harala 1739. godine zakapali mrtvace koji su umrli od kuge. Kuga je počela harati 15. svibnja, a buknila je početkom lipnja. Stanovništvo je umiralo sve do 28. studena, kada je kuga pokosila posljednju žrtvu od cca 2000. Poslije su se tu pokapali siromašniji građani iz ulice Arslanovaca. Od godine 1871. groblje je nanovo ograđeno i uređeno i koristi se do današnjih dana. Kako nema mjesta za proširenje, osnovano je novo sjeverno groblje Krista Kralja, a u ovo će se pokapati dok ima slobodnih mjesta. Poslije će se održavati kao spomen park.

Albin Thaller je zapisao:

Ignatius (Vatroslav) i njegova supruga Katarina umrli su u Požegi i sahranjeni na groblju sv. Ilije - gdje su im sinovi Filip i Ladislav podigli jednostavan ali vrlo ukusan kameni spomenik, koji imade slijedeći natpis: Hic iaceut coninges Ignatius Thaller et Catherina nata Zengewall. Grob im je u neposrednoj blizini velike grobnice Thallera iza grobova obitelji dra Ignata Thallera.

Postojeća grobna mjesta

1. Ivan Nep. Thaller, opat i župnik (1812.- 1885.)

Tu je vjerojatno pokopana i sestra mu Genoveva - Veva
(20. 5. 1810.- 22. 3. 1885.)

2. Vatroslav Ignjat Thaller, protomedicus (1840.-1916.)

Terezija Riza Thaller, r. Pivatz (1839.-1926.)

Na istom grobu na nadgrobnom spomeniku: Nikica i Terezija

3. Vatroslav Thaller (1779.- 1844.)

Katarina Thaller r. Zengenwal (1785.-1841.)

Filip Thaller (1815.- 1901.)

Anna Thaller, r. Kraljević (1819.-1878.)

Milan Thaller, sin Emanuela (1877.-1952.)

Štefanija Thaller r. Rosenstrin (1891.-1967.)

Emanuel Thaller, sin Milana (1919.- 1988.)

4. Pokopani su i treba obilježiti:

Vjekoslav Aleks Mihael Thaller (20. 9. 1781.- 20. 8. 1839.)

Ladislav Thaller (25. 6. 1826.- 2. 6. 1901.)

Matilda Thaller r. Szemellisc (25. 8. 1833.- 28. 10. 1910.)

Nikola Thaller (5. 12. 1827.- 1870.)

Marija Ana Sofija Reiner r. Thaller (3. 9. 1855.- 2. 11. 1928.)

Stjepan Pavao Karlo (9. 7. 1850.- 8. 12. 1912.)

Terezija Reza Thaller r. Mikolčić (12. 10. 1864.- 22. 7. 1931.)

Ana Anka Viktorija Thaller (9. 6. 1901.- 29. 6. 1921.)

12. Pokopani u kripti Katedrale sv. Terezije Avilske

1779. g. Teresia Thaller, kći Pavla (13. 03.) stara 13 godina

1800. g. Paulus Thaller, (08. 12.) star 67 godina

1810. g. Joanna Thaller, (16. 09.) stara 62 godine

1825. g. Josephus Thaller, sin Ignatii (25. 03.) star 14 dana

1826. g. Paulus Thaller, sin Ignatii (12. 07.) star 7 godina

1830. g. Franciskus Franz Thaller (12. 07.) star 2 mjeseca

1831. g. Catharina Thaller (27. 03.) stara 56 godina

1839. g. Aloysius Thaller (20. 08.) star 59 godina

13. Zaključak

Kroz opisano razdoblje osam generacija Thallera ne svjedoče samo ukopi u kripti današnje katedrale, kameni i granitni spomenici i grobnice, diplome i povelje, sačuvane listine, dokumenti, fotografije, "eminensi" u svemu, prvi diplomirani farmaceut (ne samo u Požezi nego i u Hrvatskoj), prvi poštari, napredni vinogradari, članstvo u udrugama i promicanje kulturnog gospodarskog i svakog drugog napretka. O njima potvrđuju i danas uvjerljivo govore o njihovoj izuzetnoj ulozi njihova djela, kao materijalna i duhovna kultura širih razmjera, da se i u novim sredinama mogu brzo i uspješno snaći i odgovoriti novim izazovima. Brojna zanimanja i stručne osposobljenosti koje su polučili, o čemu govore podaci širokog spektra zanimanja i funkcija koje su obnašali, govore sami za sebe i ne traže dodatnog pojašnjavanja niti potrebe za ukrašavanjem. Zato slobodno možemo reći i ponoviti, Thalleri ne bi bili "Sacra familia", da u određenom vremenu nisu bili ono što su bili, da ni Požega bez Thallera ne bi bila ono što je bila, ali bez Požege i Thalleri nebi bili ono što jesu. Tomu su doprinijele brojne obiteljske veze Zengenwalla, Kraljevića, Maljevaca, Kneževića, Reinera i dr. Bez poznavanja povijesti ovih osam vrijednih, maštovitih i nadasve pronicljivih generacija Thallera, ne može se valjano sagledati i nezamisliva je starija i novija povijest Požege, ali ne i samo Požege.

I na kraju, što me najviše veseli, već stasa i deveta generacija Thallera, kao zalog opstojnosti u 21. stoljeću.

IZVORI:

- Matične knjige župe sv. Terezije Požega.
Spomenica župe sv. Terezije Požega.
Spomenica župe Brestovac.
Spomenica Dječačke pučke škole u Požegi.
Spomenica Djevojačke škole u Požegi.
Spomenica škole Skenderovci.
Pismo Filipa Thallera sinu Emanuelu 26. 6. 1900.
Ivo Tadić Zagreb: Pismo zahvale Drag. dr. Thalleru, 10. 5. 1939.
Albin Thaller: Podrijetlo obitelji Thaller (Prepisali iz rukopisa i dodali opaske Miroslav i Marta Lojen).
Dr. Vatroslav Thaller i dr. Lujo Thaller, sen.: Preci Pavla Thallera, rukopis.
Dr. Vatroslav Thaller: Moj životopis (39 stranica teksta)- dobrotom Miroslava Lojen Zagreb.
Antun Messner-Šporčić: Monografija Požeške županije, rukopis, MGP.
Franjo Pipinić: Zapisi (1962.)
Josip Kovačević i Josip Balabanić: Prirodoslovna baština Požege (Zdravko i Ignjat Thaller), Zbornik radova Znanstvenog simpozija 7. i 8. listopada 1977. u povodu proslave 750-godišnjice Požege.
Hans Winter: Wedegang der Alten Hofapotheke, Innsbruck Herzog Friedrich-Strase 19.
G.W. Schwarz: Zur Entwicklung des Apothekerberufes und der Ausbildung des Apothekers von Mittelater bis zur Gegenwart. Frankfurt/M. Univ. Verlag. 1976.
Laurentia Leon lic. phil. Apothekemuseum Basel: Posmo T. Thaller Former 8. 8. 1986.
Preslik Diplome Paula Thallera dobrotom Marte i Miroslava Lojen.
Preslik Diplome Vatroslava Thallera dobrotom Marte i Miroslava Lojen.
www.vienna - opera- com. - Irena Abendroth
www.arhitekt.hr/_af_hr/informacije
Gradski Muzej Požega, po potvrdi ur. br. 229/07., od 6. 6. 207.
PRESLIKE DOKUMENATA
1. Rodoslovlje obitelji Thaller (Fa 138)
2. Emanuel Thaller, Ispravke o članovima obitelji Thaller, rukopis (Fa 138)
3. Čestitka za imendan pož. župniku Ivanu Thalleru K 1890

Literatura

- Julije Kempf: Požega 1910.
- Stjepan Koydl: Zlatna Požeška dolina, Požega 1931.
- Izveštaj za šk. g. 1933./34. Škole s. Milosrdnica sv. Vinka u Požegi, Požega 1934.
- Gabrijel Valečić: Nadbis. orfanotrofij, Spom. požeške kolegije, Dobra štampa Požega 1935.
- KRATKA POVIJEST DUŽBE SESTARA MILOSIRD. u Zagrebu, Zagreb 1935.
- Izveštaj privatne žen. građ. š. i drž. osn. š. grada Požege za 1935.-1936., Požega 1936.
- Lujo Thaller: Od vrača i čarobnjaka do modernog liječnika, Minerva Zagreb, Zagreb 1938.
- Tomo Matić: Iz autobiografskih zapisa Franje Cirakija, Grada HAZU, Zagreb 1952.
- Jakša Ravlić: Povijest matice Hrvatske, MH Zagreb 1963.
- Marin Somborac: Bibliografija izdanja MH 1842.-1962. MH Zagreb 1963.
- Naše župe br. 4. Požega 1966.
- Izvori povijesti Zagrebačkih Milosrdnica, Zagreb 1968.
- Antun Petković: Turistički vodič Požega, MH Ogranak Požega 1968.
- Miroslav Metzger: Uvod u pravu kemiju Pavla Thallera ljekar. 1757. Almanah pož. gimn., Požega 1970.
- Velimir Sokol: 200 godina pošte u Požegi, VIKEND 1973.
- Ivan Filipović - učitelj učitelja, PKZ Zagreb 1974.
- Filip Potrebica: Povijest knjižnica Požeške Kotline HBD Zagreb 1976.
- Požeški leksikon, Požega 1977.
- Tomislav Vuković: Razvoj medicine u Pož. kotlini (str. 505) POŽEGA, Požega 1977.
- Mirko Kraljević: Ljekarništvo u Požegi (str. 513.) POŽEGA, Požega 1977.
- Josip Buturac: Crkveno-kulturna povijest Požege i okolice 1227.-1977., Zagreb 1977.
- Velimir Sokol: 450 godina pošte u Zagrebu, Zagreb 1977.
- Miroslav Krleža: Dnevnik 1958.-69. "Oslobođenje" Sarajevo i "Mladost" Zgb., Svezak 5., str. 363-364., Sarajevo 1977.
- Tihomil Stahuljak: Katalog MPK - Galerijski odjel Požega, Požega 1980.
- Statistički godišnja općine Požega, Požega 1981.
- Tomo Žalac: Napredni pokreti i org. pros. rad. u Hrvat. 1865.- 1981. PKZ Zagreb 1983.

- Nikolaj Berdajev: Ja i svijet objekata, Kršćanska sadašnjost Zagreb 1984.
- Filip Potrebica: Sto godina poljoprivredne škole 1885.- 1985. Požega 1985.
- Vladimir Hudolin: Klinič. bolnica dr. M. Stojanović-1845.-1985. - sada Ses. milosd., Zagreb 1985.
- Tomislav Premrl: Hrv. moderna arhitektura između dva rata, NZMH, Zagreb 1990.
- Dragutin Lerman: Kreševski dnevni, Znanje Zagreb 1992.
- Snježana Paušek-Badždar: Počeci kemije u hrvata, Večernji list str. 18., Zagreb 7. 3. 1993.
- Rudolf Heli: Zapisi iz požeškog kraja, HPD Sokolovac, Požega 1994.
- Snježana Paušek-Badždar: FLOGISTONSKA TEORIJA U HRVATA, HAZU, Zagreb 1994.
- Dragutin Murko: Pedeset godina od osnivanja Medec. fak. Sarajevo, Stećak Sarajevo 1994.
- Matko Peić: Barokna kuća frajle Thaller, Peić Požega 1995.
- Matija Piller i Ljudevit Mitterpacher: Putovanje po Požeškoj županiji 1782. Osijek 1995.
- Tomislav Wittenberg: Groblja Požeške Doline, Bolta d.o.o. Požega 1996.
- Mira Kolar: Požeško bankarstvo do kraja drug. svjet. rata, Zlatna dolina, Požega 1996.
- Tomislav Vuković: Razvoj zdravstva u pož. kotlini, Zlatna dolina, Požega 1996.
- Ivan Jakovina: O požeškom vidikovcu - po treći puta, Iskrice, Zlatna dolina, Požega 1996.
- Julije Kempf: Moja požeška sjećanja, MHOP, Požega 1996.
- Nikola Rušinović: Moja sjećanja na Hrvatsku str. 51-52,70, 249, Meditor Zagreb 1996.
- Tomislav Wittenberg i dr.: METROPOLITINA U POŽEGI, Katalog GMP i Bolta Požega 1997.
- Milivoj Kovačić: Ivo Glavan Koprivnica 1898.- Osijek 1977. (str. 17.) D.T.S. Koprivnica 1997.
- Snježana Paušek-Badždar: Požežanin Pavao Thaller i njegov rukopis iz kemije (1757.), Enciklopedia moderna, Zagreb 1997.
- Tomislav Wittenberg i dr.: BENEDIKTINSKA OPATIJA RUDINA, GMP i Bolta Požega 1997.
- Mirjana Šperanda: Požega kao crkveni centar, Katalog GMP, Požega 1977.

- Hrvatski zemljopis br. 29/prosinac 1997. Zagreb 1997.
- Rudolf Heli: Stoljeće požeškog planinarstva, Požega 1998.
- Biserka Belicza: Lujo- Ljudevit pl. Thaller (1891.-1949.) Utemeljitelj i promotor povijesti medicine (kao akademske discipline) u Hrvatskoj, Medikus Zagreb, 19 August 1998.
- Mirjana Šperanda: Katalog - Glazbeni život Požege, Požega 1998.
- Ivica Vidmar: Požeški mozaik, MHP, Požega 1999.
- Željko Muljević: Orljava neka rijeka iz nekada rijeka, MHP Požega 1999.
- Milivoj Kovačić: Otkrivanje spomen ploče dr. Luji Thalleru, Liječ. novine br. 147., srpnja 1999. Zagreb
- Mirjana Šperanda: Katalog 75. godina GMP, Požega, Požega 1999.
- Lidija Ivančević-Španiček: Pav. slikar Gabrijel Thaller (Daller) Katalog - Na tragu sakralne baštine Požeške biskupije, Požeška biskupija i GMP, Požega prosinac 1999.
- Mirjana Šperanda: Katalog GMP Stare obitelji Požege i okolice, Požega 2001.
- Mirjana Šperanda: Požega u Europi, Katalog GMP, Požega 2001.
- Mirko pl. Kraljević (Željko Glavić): Nešto o prvoj požeškoj ljekarni Pavla Thallera 1773., Zlatna dolina, Požega 2002.
- Mirjana Šperanda: Katalog GMP - HKUD "Vijenac" Požega - 120 godina, Požega 2002.
- Snježana Paušek-Badždar: Obitelj Thaller u hrvatskoj znanosti i kulturi 18. i 19. stoljeća, JAHRBUCH
- VDG Njemačke narodnosne zajednice Osijek 2003.
- Mirjana Šperanda: Katalog GMP Zastave, Požega 2003.
- Valentin Belt: Razvoj pošte u Požegi, HP Časopis HP Zagreb 2003.
- Tomislav Wittenberg: Nijemci i Austrijanci u Pož. dolini 1702.-1944. VDG JAHRBUCH, Osijek 2003.
- Tomislav Wittenberg: Nijemci i Austrijanci Požeške doline u hrvatskom kulturnom krugu, VDG JAHRBUCH, Osijek 2005.
- Tomislav Wittenberg: Johann Nep. Scholl, VDG JAHRBUCH, Osijek 2006.
- Lidija Ivančević-Španiček: Gustav Poša katalog GMP (portret L. Thallera), Požega 2006.
- Milan Sijerković: Oton Kučera - požeški meteorolog, Pož. puč. kalendar 2007.

- Valentin Karl Beldt: DEUTSCHES WORT VDG br. 83. ožujak 2007.
Boris Perić: Planićeva "Kuća Fuchmann" iz 1935. Jutarnji list 17. 8. 2007.
Mato Lukačević i dr.: Prešućene žrtve Đakova i đakovštine u drug. svj. ratu, Đakovo 2007.
Marina Bender Meringer: Memoria nalazi iz kripte Katedrale sv. Terezije, Požega 2007.
Tomislav Wittenberg: Osam generacija Thallera, Udruga Bolta, Požega 2007.

Acht Generationen der Familie Thaller

Zusammenfassung

Den Stoff sammelnd und über die Deutsche und Österreicher im kroatischen Kulturkreis schreibend schlussfolgert der Autor, dass über einige Familien nicht kurz, in ein-zwei Sätzen, geschrieben werden kann, sie verdienen eine Aufzählung aller ihrer wichtigen Leistungen. Deshalb wird in dieser Arbeit eine Familie vorgestellt, zu der Aufzeichnungen von mehr als vierhundert Jahren vorhanden sind und jedes Geschlecht, sowie jede einzelne Person, einen markanten Vertreter seiner Zeit darstellt. Das ist die Familie von Paul Thaller und seiner Nachfahren. Es handelt sich nicht nur um eine zahlreiche sondern auch um eine langlebige Familie und mehrere von ihnen sind besonders berühmt.

Da es um eine Familie geht, die über drei Jahrhunderte prägte und kräftig in das vierte einstieg, durch diese acht Generationen mit über zweihundert Personen, mehreren Orten, von dem gebürtigen Thal und Linz über Požega, Osijek, Zagreb, bis New York, London und Neuseeland, und auch heute sind sie noch zahlreich, gewinnt der Autor mittels Kombination von Beschreibungen und Zitaten Einblick in die Umstände einzelner Personen in denen sie lebten und wirkten, sowie in ihre Verdienste für die Stadt Požega.

Von der beschriebenen Zeit der acht Generationen der Thaller zeugen nicht nur die Beerdigungen in der Krypta der heutigen Katedrale, Grabmale und Grabstätten aus Stein und Granit, Diplomen und Urkunden, erhaltene Verzeichnisse, Dokumente, Photographien, eminent in allem, der erste Diplompharmazeut (nicht nur in Požega sondern auch in Kroatien), der erste Postmann, fortschrittlicher Weinbauer, Mitgliedschaft in Vereinen und Förderung des Kultur-, Wirtschafts- und sonstigen Fortschrittes. Sie bestätigen und über ihre hervorragende Rolle sprechen überzeugend ihre Werke, als materielle und geistige Kultur breiteren Ausmaßes, bezeugen, dass sie sich auch in neuer Umgebung schnell und erfolgreich zurechtfinden und neuen Herausforderungen gerecht werden konnten.